ҮҮ ХЭРЭГЭЭРЭЭ ЭДЭ ОРОБОШ, 1988!

жэл үнгэрэн ходорбо. Түсэбтэ табан жэлэй тэг түгэсэбэ. Ушар иимэһээ үнгэрһэн сагаа хаймадан хүдэлмэреэ адаглан шэнжэлхэ, урдахи зорилгаалан тодорхойлхо ёһо заншал манай буряад дунда үни заяанһаа үндэһэтэй бэлэй.

үнгэржэ байгаа жэлнай манай ороной түүхэдэ союзна XIX конференциин жэл гэгдэн орохонь түрынгөө, арад зонойнгоо ажабайдалые үндэлган һайжаруулха, демократи үргэдхэхэ, политирмо бэелүүлхэ гэһэн холын хараатай шиидхэбэ абтаа һэм шуу.

дэ, революционно удхатай хубилган шэнэдхэлгын тын эхилээд байхада, алхам бүхэнөө али бүхы алгажа үзэхэ, саашанхи ябадалаа сасуулан хараха е ехэ удха шанартай болоно.

а юһэн зуун жаян наймадахи жэлнай — буряад луу жэлнай манай ороной, манай нютагай хүн байдалда ямар хубилалтануудые асарааб! Ямар дые түхеөгөөб! Энээн тухай үргэн хөөрэлдөөн эһэн областной партийна конференци дээрэ бо мэдэнэбди.

оронойнай хүсэ шадалай үндэһэ һуури болохо остиин һалбари ажахын эрхилэлгын шэнэ эрхэ үдэлжэ, улам хүгжөө, һайжараа. Промышленна ргалгын хэмжээн 1985 онойхиһоо — табан жэлэй шахуу процентээр ехэ болобо. Ажалай бүтээсэ а.

иин шэнэ хүсэнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Гуси ГРЭС-эй табадахи энергоблок туршалга гаража, электрын элшэ хүсэ арадай ажахыда эльгээдэг окомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор», шина» заводуудта, барилгын олон эмхинүүдтэ ын шэнэ хүсэнүүд нэмээгдээ. Түгнын шулуун уурхайда, Улаан-Үдын 2-дохи ТЭЦ-эй барилга итой хүдэлмэри хэгдэбэ гээшэ. БАМ-ай барилга р, зуу гаран километрэй түмэр зам электри поезднууд һаадгүйгөөр ябадаг болоо.

ай хура бороогоор элбэг, хуряажа абаха урга байгаа. Энэмнай ганцашье энээгээр бэшэ, харин агуудай ажалшадай хүсэл оролдолгоёо гүйсэд даагаад бэрхээр, бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ, ажал али болохо түрүү онолнуудые хэрэглэхэ арга бии болоһон дээрэһээ түйлагдаа гэжэ сэхэ хэлэхэ рендэнэ, гэр бүлын болон хамтын подряд хэрэгшад, таряашад булюу һайн дүнгүүдые харуулаа. урдань үзэгдөөгүй ехэ гэхэ гү, али даб дээрэхи 637,4 мянган тонно ороохо таряан хуряагдаа. маанһуудшье баһал ехээр суглуулагдаа. Жэшээлэн ктар бүриһөө 18,1 центнер ороохон, 133 центнер центнер кукурузын набша камаа, 142 центнер ымһэн абтаһан байна бшуу. Тиимэһээ баян хэшэгйгаа гэжэ хэлэхэ эрхэтэйбди. Район, ажахы бүхэн даа элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ аргатай бэлэдхэжэшье шадаа. Ургаса ногоотой, ута дурай болоһон дээрэһээ ниитын мал тобир тарган ео ороо.

ехэ һүнэй түлөө социалис мүрысөөн дэлгэржэ, эл болоо гээшэ. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада һоо һаагдаһан һүнэй хэмжээн аяар 600 килограмд байна ха юм. Байгша ондо үнеэн бүриһөө 2500 һүн абтахаар хараалагдана.

адын ашаар республикамнай гүрэндэ мяха, һү, нэгэ худалдаха гүрэнэй захяае гүйсэд һайнаар, дүүргэжэ шадаа гэжэ омогорхон тэмдэглэлтэй.

элнүүдтэ социальна һалбарида онсо ехэ анхаралагдажа байһаниинь элишье, аша үрэтэйшье байна байра барилга үргэдөө, эршэнь түргэдөө. Улаанс гудамжаар ябахадаа, 9—10 дабхар гэрнүүдэй болзор соо ербын бодожо байхыень бидэ харана ди. Хүдөө нютагуудта үмсын гэр байра бариха алтатайгаар шиидхэгдэнэ. Игэжэ 2000 он болотор ие амяраа байраар хангаха зорилго бэелүүлэгхай. Теэд эндэ шиидхэгдэхэ асуудалнууд, дутуу оггтолон угы болоо гэһэн энэмнай удхатай бэшэ

, поликлиникэ, һургуули, үхибүүдэй эмхи зургаарика асуудал урданайхиһаа бүтэмжэтэйгөөр шиидболоо. Ниислэл хотодомнай нарайлалгын байшан, поликлиникэ, 47-дохи кварталда 1176 һурагша һургуули, «Октябрьская» гэжэ гостиница, «Са рт гэхэ мэтэ ашаглалгада оруулагдаа. Бүхыдөө 2000 бүүдэй ябаха саад, яслинууд баригдаба гээшэ. Иин урданшье түйлагдаа угы байха.

о-ажаһуудалай эхэнхи барилга предприяти, баи болон ажахынуудай социалька хүгжэлтын ооһэ зөөреэр баригдаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэб гэхэдэ, энэмнай шэнэ сагай, экономическа таэсэ даанги байдалай шэнжэ шанар болоно бшуу. хамгаалгые, арадай эрдэм һуралсалые хубилган талаар орон доторнай ехэ юумэн хэгдэжэ байна хотодо байгша ондо болоһон эмшэлэгшэдэй, й съезднүүд дээрэ эдэ асуудалнууд зүбшэгдэжэ, а, шүүмжэлхы хөөрэлдөөн болоо гэжэ мэдэнэбди. ын аша туһань ойрын жэлнүүдтэ заабол харагдаха, алтанууд болохо гэжэ найдамаар ха юм.

нэшье бэшэ, харин арад зоной ажана тэнигээи, һанаан сэдьхэлэйнь һайхан бодолоор дүүрэн лпа бага бэшэ юумэн хэгдэнэ. Гүрэн түрынгөө, гэр гаа, ажалша коллективэйнгээ ажал хэрэгтэ сэхэ байхынь тулад демократи улам үргэдхэгдэжэ, э системын реформо бэелүүлэгдэнэ бшуу. Одоол хэлэхэ, һарбайһанаа абаха эрхэ байдал тогтонийнхай. Арюудхалгын һэбшээнэй аша туһа аргагүй

ондыншье байдалда урма зориг бадаруулма, й амгалан байдал бэхижүүлмэ хэмжээнүүд бэелүүндэ манай Коммунис партиин, совет гүрэнэй, парти эниие толгойлогшо Михаил Сергеевич Горбачевой ае нэн түрүүн тэмдэглэхэ ушартай. Эб найрамдал э, дэлхэйн арадуудай хани харилсаа үргэдхэхэ, эг хороохо, дайн дажарай аюулые сараха талаар рэнэй эдэбхитэй ябуулганууд түби дэлхэйн алишье хойдо аргагүй ехээр һайшаагдана, дэмжэгдэнэ ха тал экээнэй ашаар дэлхэйн оршон байдал түни оложо, хёмороо зүришэлдөөн һүнэжэ байнхай.

анай орон доторойшье, дэлхэй дээрэхишье байы юумэн шиидхэгдээ гэжэ болохогүй. Орёо бэр асуудалнууд байһан зандаа. Зүгөөр наян наймаэй дэмбэрэлтэ һайхан хэрэгүүдээрээ түүхэдэ орохо ь эли. Бүхы юумэ муушалһан, бүхы юумэндэ ганнгөө гомдол урдаа бариһан хүнүүдшье байха, теэд шэнэдхэлгэдэ, бүхы юумэ улам саашань һайжа өөрынгөө багаханшье хубитые оруулха гэжэ тэдэдодоггүйнь гайхамаар.

нэгэ жэл үнгэрбэ. Үшөө нэгэ наһа нэмэжэ, үшөө ехэ дүй дүршэлтэй болоҗо, олониитын ажал хэрэгые, байдалые улам һайжаруулха хүсэл эрмэлзэлэймнай ниинь хэндэшье эли ха юм. Энэмнай саашанхи най эшэ үндэһэн мүн.

тай байгааш, наян наймадахи! Урдамнай үшөө ехэ хүлеэнэ. Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд!

ДА БУРЯТИИ

дэрэй номерто

Министрнүүдэй Со тоол мүнөөдэрэй эгдэхи хуудаһанай э ниитэлэгдэбэ.

Бурятии» газетын самбарта Мухар айоной Ленинэй нэ олхозой түрүү һаа рина Трифоновна нэрэ бэшэгдэбэ.

мүнөөдэрэй номер икын промышле риятинуудай, кол уудай ажалша кол Арменидэ бодо жа үзүүлжэ бай мэдээнүүд «Хохи дөө орхихогүйбди» э гаршаг доро үг

эй журналист А. бэшэһэн «Зүүдэн эдэг тосхон» гэжэ гаршагтай корреспонденци уншагшадай анхаралда байха.

«Эрхэтэн» ёһоной хараа бодолоор» гэһэн ниитэ гаршаг доро республика дотор хэгдэжэ байгаа капитальна барилганууд тухай газетын уншагшадай һанамжанууд, дурадхалнууд толилогдоо.

Яруунын районой хонишод «Дружба» колхозой бэрхэ хонишон Б-Д. Э. Ринчиновэй үбэлжөөндэ сугларжа, дүй дүршэлөө халан абалсаба. Энэ уулзалга дээрэһээ бэшэһэн журналист Дугар Санжиевай тэмдэглэл номерто байха.

Газетын гурбадахи хуудаһан уран зохёолдо зорюулагданхай. Шүлэгшэд Владимир Лороктоевой, Алексей Бадаевай, Шираб-Нимбу Цыренжаповай һүүлэй үедэ бэшэһэн бүтээлнүүд, Михаил Батойнай рассказ бии.

М. К. Азадовскиин «Сибириин хуудаһанууд» гэһэн ном тухай Буряадай АССР-эй эрдэм наукын габьяата хүдэлмэрилэгшэ И. Ярневскиин статья.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана.
№ 300 (18023).
1988 оной декабриин 31, суббото
Сэн 3 мүн.

ЖЭЛЭЙ ТҮГЭСХЭЛДЭ—ЭРШЭТЭ АЖАЛ

ЗОРИЛГОНУУДАА ТОДОРХОЙЛБО

Судна бүтээлгын заводой олонхи цехүүдэй коллективүүд байгша ондо абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэжэ, олоной һайшаал магтаалда хүртэһэн юм. Тиин декабрь соо 1989 оной уялгануудые зохёожо, хамгаалаа һэн. Цехэй коллективүүдэй абаһан уялгануудай үндэһөөр заводой ерэхэ жэлэй хараа зорилгонууд тодорхойлогдоо. Предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, эндэ һаяхан партиин райком ошожо, 1989 оной социалис уялгануудаа амжалтатайгаар хамгаалба.

Продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, түүхэй эд, материалнуудые алмаха гэхэ мэтын гол дүнгүүдһээ гадна уялганууд соо шэнэ юумэн оруулагдаа. Оршон тойронхи байгаали хамгаалха зорилготойгоор, үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн үһа дахин хэрэглэмжэдэ оруулдаг түхеэрэлгэ хабсарган тодхохо юм. Энээнэй ашаар нилээд ехэ үһан алмагдаха, муухай үһан һайнаар сэбэрлэгдэхэ жэшээтэй.

Арадай үргэн хэрэглэлэй хоёр шэнэ эд бараа зохёожо, 1990 оноо үйлэдбэрилжэ эхилхээр хараална. Энэмнай кухниин стол, спортын талмайнуудта, микрорайонуудта тодхогдохо спортивна түхеэрэлгэнүүд болоно. Мебель, түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг хоёр кооператив байгуулагдаха. Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цехэй, нэгэ гол цехэй коллективүүд үйлэдбэридөө арендын подрядай гурим нэбтэрүүлхэ юм.

Д. АМОГОЛОНОВ.

ШЭНЭ ГУРИМААР АЖАЛЛАНА

Гаргашаяа доошолуулжа, бүтээсэеэ дээшэлүүлхээр горитойхон хүдэлмэри ябуулжа захалһан Хяагтын районой Хяагтын совхозой механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ заһабарилгаяа эмхитэйгээр үнгэргэнэ. Петр Павлович Козолупенкын хүтэлбэрилдэг заһабарилагшадай бригада мүнөө хабарай тарилгада хабаадуулагдаха техникээ түлэг дундаа бэлэн болгоно. Механизаторнуудай мэдүүлһэнэй ёһоор, һаядаа заһабарилагшад 57 сеялкэ бэлдэхээр хараалаа.

Машина, техникэ заһабарилгада үнинэй механизаторнууд Владислав Ямпилов, Райнур Бариев, Владимир Будаев, Николай Дашипылов гэгшэд шалгарна.

— Совхоздо мүнөө 81 трактор бии. Бултадаа заһабарилгагүйгөөр хүдэлгэгдэхөөр. Мүнөө тракторнуудаараа үбһэ, һолоомо шэрэнэбди. Манай механизаторнууд мүнөө комбайнуудаа бэлдэхээр шиидэнхэй. Үнгэрһэн жэлһээ подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэн түс бригадын гэшүүд запас частьнуудые ехээр алмажа, элэжэ хуушарһан детальнуудаа һэргээн шэнэлнэ,— гэжэ ажахын ахамад инженер Д. Ильков хөөрэнэ.

Тобшолбол, эндэхи заһабарилагшад гаргашаяа хороожо, бүтээсэеэ эрид дээшэлүүлнэ.

М. ДАГБАЕВА,

ШЭГНҮҮРЫЕНЬ НЭМЭЭНЭ

Ниитын адууһа малай үбэлжэлгын эхилһээр гурбан һара үнгэршэбэ. Тиин Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой малшад һүрэг үхэрнүүдээ һайнаар харууһалжа, шэгнүүрыень горитойхоноор нэмээнэ. Жэшээлбэл, Клавдия Алексеевна Мальцевагай даадаг Юбилейнын фермын малшад үхэрнүүдэйнгээ туд бүриин шэгнүүрые 960 граммаар дээшэлүүлнэ. Тиихэдэ Новостройкын гүүртэдэ ажалладаг үхэршэд малайнгаа туд бүриин шэгнүүрые хоногой 920 граммаар нэмээбэ.

Үхэршэдһөө гадна гахайшад горитойхон амжалта түйлана. Жэшээлбэл, Валентина Григорьевна Трофимовагай даадаг гахайн фермын коллектив гахай бүхэнэйнгөө шэгнүүрые суудхын 278 граммаар нэмээнэ.

Партиин ЦК-гай хандалга Бэшэгтэ харюу болгон, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан колхозой малшад һүрэгүүдээ һайнаар ондо оруулжа байна. Малай гүүртэ, һаалиин фермэ бүхэндэ тэжээл шанаржуулан буйлуулха цех, кухнинууд һаадгүй хүдэлгэгдэнэ. Ажахын үхэршэд, гахайшад үбэлэй һарануудта мяха ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхын түлөө бүхы арга шадабаряа элсүүлэн ажаллана.

В. ХУДАЕВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

Партиин ЦК-гай хандалга Бэшэгтэ харюу болгон дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан Баргажанай районой Шитханай совхозой һаалишадай ажал мүнөө яһала урагшатай. Жэшээлбэл, һаяхан түс ажахы гүрэндэ 10210 центнер һү тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые һараар уридшалаа юм. Эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байһан совхозой һаалишадай дундаһаа нэгэдэхи һаалиин фермын коллектив шалгарна. Мүнөө эндэ арбан һаалишан нёдондо үнеэн бүриһөө 2000 гаран килограмм һү абаа юм. Үнгэрһэн жэлэй эхинһээ хойшо дэлгэрһэн ажалай тэмсэлдэ түрүү һаалишад Зинаида Нестеровна Измайлова, Мария Петровна Малыгина, Галина Афанасьевна Филиппова, Галина Андрияновна Шелковникова гэгшэд онсо шалгараа гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 2329—2525 килограмм һү һааһан байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой фермэнүүдтэ үнеэдынь олсор туглаллажа захалаа. Ойрын үдэрнүүдтэ сагаан эдеэн бүри элбэгжэхээр хүлеэгдэнэ.

Д-Н. ХОБРАКОВ.

һАЙН ДҮНГҮҮДЫЕ ТҮЙЛАБА

Хурамхаанай районой һахалиин совхозой «Шаманка» гэжэ һүнэй фермын коллектив район соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Түс МТФ-е даагшаар коммунист Галина Иннокентьевна Козулина ажахы соогоо хүндэтэй ветерануудай нэгэн. Тэрэ областной партийна 34-дэхи конференциин делегадаар һунгагдаһан юм. Галина Иннокентьевна хэдэн жэлдэ өөрынгөө фермэдэ тугалшанаар хүдэлһэн намтартай.

— Минии һанаата болохо зүйлнүүд олон. Фермын байранууд үнинэй хуушараа, һаалишадайшье гэрнүүд муудашанхай. Ажал тухай дурдахада, шиидхэгдээгүй зүйлнүүд олон. Хойто жэлдэ 200 үнеэнэй байра баригдажа ашаглалгада тушаагдаха юм. Фермын һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һаажа байна. Байгша оной арбан нэгэн һарын дүнгөөр манай мэдээжэ һаалишад В. М. Меньшикова 3092, А. А. Молчанова 2931 килограмм һү һаажа түрүүшынхиеэ республикын гурбан мянгатанай клубай гэшүүд болохо байха. Мүнөө үнеэн бүриһөө суудхэдэ 5,5 килограмм һүн һаагдана. Бидэ һү гүрэндэ тушааха 3900 центнер түсэбөө ноябрь һарын 21-дэ дүүргэһэнээ мэдүүлээбди. Жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө г дуур үшөө мянгаад центне тушаагдаха гэжэ хараалагдан — гээд даруу номгон занта фермые даагша Галина Иннокентьевна Козулина мантай уу захадаа хөөрөө һэн.

Энэ фермэдэ 200 һаамха үнеэдые 12 һаалишад һаан Фермын хүдэлмэришэд ко лективнэ подрядай гуримаа ажаллана. Ажалаа шэнэдхэһ нэй ашаар һү һаамаа, шанарь ень һайжаруулаа, мүн һаали шадайшье салин хүлһэн дээш лээ. Эндэ үнинэй һаалишад Ни на Михайловна Тихонова, Гали на Иннокентьевна Степанова нэгэ наһаараа хүдэлнэ.

— Би эгсэ 33 жэл һаалишанаар хүдэлжэ ябанаб. 16 наһатайхан Таисья Васильевна эжыгээ хаража, үнеэ һаажа һураа бэлэйб. Тэрэ гэһээр мүнөөшье болотор мал ажалдаа хүдэлһөөрби. Фермымнай байра ехэл хуушараа, мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Хойто жэлдэ һайн байратай болохобди, — гээд үнинэй һаалишан, «Шэн зоригто ажалай түлөө» медальта Александра Алексеевна Молчанова хөөрөө һэн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ажалай ветеран А. А. Молчанова; һүнэй фермые даагша, коммунист Г. И. Козулина.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой комиссида

АЖАБАЙДАЛЫЕНЬ ГУРИМШУУЛАН һАЙЖАРУУЛХА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ю. П. Баталин КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой комиссиин хүдэлмэриин ээлжээтэ заседани үнгэргэхэдөө, газарай хүдэлэлгэһөө хохидоһон Арминиин нютагуудта ажаһуудаг хүн зоной һуудал байдалые гуримшуулан һайжаруулха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Гай тодхорто дайрагдаһан нютагуудта үлэһэн хүнүүдэй, мүн һэргээн бодхоолгын хүдэлмэри хэхээ иишэ ерэгшэдэй болбосон һайн ажабайдалые хангаха зорилготой тодорхой комплексно программануудые зохёон бэелүүлхэ асуудал комиссиин гол анхаралда табигдаһан байгаа. Партийна, совет болон ажахын зургаанууд эдэ хэмжээ ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ёһотой.

Газарай хүдэлэлгэһөө хохидоһон хото, городуудта, хүдөө нютагуудта шухала хэрэгтэй эд бараа худалдалга гуримшуулан һайжаруулагдажа байна гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Жэшээнь, Ленинаканда эдеэ хоолой 16, овощой 10, эд барaанай 6 магазин хүдэлнэ. Наймаалагшадгүйгөөр хүдэлдэг нэгэ магазин хоёр үдэрэй туршада 17 мянган түхэригэй продукци худалдаа. Шэнэ жэлэй гаратар городто үшөө хэдэн арбан худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд нээгдэхэ юм.

Ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаануудай ажал хэрэг һайжаруулагдажа байна. 70 предприяти түлөөһэгүй халуун эдеэгээр хангана. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй шанар, ассортимент тухай магтаал һайшаалай үгэнүүд хэлэгдэнэ.

Гэбэшье бүхы эмхинүүд даабаринуудтаа харюусалгатай һайнаар хандангүй. Жэшээнь, Центрсоюз хүдөө нютагуудай хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр һайнаар, таһалгаряагүйгөөр хангаха уялгатай байһан аад, даабаряа мүнөө хүрэтэр дүүргэжэ шадаагүй байһаар. Республикын финансын министерство байшан гэрнүүдтэ, түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдтэ ушаруулагдаһан гарза хохидолые сэгнэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандана. Эсэстээ энэнь һэргээн бодхоолгын хүдэлмэриие һаатуулна. Ойрын сагта ажал хэрэгээ заһаруулжа, ажал ябуулгынгаа үрэ дүнгүүдые комиссиин үзэмжэдэ табихыень эдэ албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ даалгагдаа.

СССР-эй Госагропромой түлөөлэгшэ газарай хүдэлэлгэһөө хохидоһон нютагай хүдөө ажахын ажал хэрэгүүд тухай мэдээсэбэ. Хүдөө нютагуудта ажаһуудаг хүн зоной һуудал байдал гуримшуулагдажа байна. Тарилгада бэлэдхэл хэгдэнэ, мал ажалай үйлэдбэриин хэрэгүүд һэргээгдэнэ.

Түмэр замай станцинуудта ашаа буулгаха хүдэлмэриие тодо наринаар ябуулха шухала. Юуб гэхэдэ, бүхы оронноймнай заха булангуудһаа арадай ажахын ашаан улам үргэнөөр эльгээгдэнэ гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ.

Мүнөө үедэ газарай хүдэлһэн нютагуудһаа 106.650 хүн гаргагдаа, эдэнэй 67.244-ниинь Арминиһээ ондоо тээшэнь эльгээгдээ гэжэ мэдээсэгдэбэ. Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ 1175 хүн ондоо тээшэнь гаргагдаа, эдэнэй 1.065-ниинь курортнуудта эльгээгдээ. Газарай хүдэлһэн нютагуудта үбшэн дэлгэрнэгүй.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Ажалша коллективүүдэй, эндэ ажаһуудаг эрхэтэдэй, нютагай партийна комитедүүдэй болон совет органуудай дурадхалаар КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Оскольско электрометаллургическа комбинадта, «Урдахи машина бүтээлгын завод» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ, Новороссийскын цементын комбинадта, Молдавиин ССР-эй Оргеевскэ районой «Вяцаноуэ» колхоздо, Днепропетровскын металлургическа институдта, һуралсалай танкова дивизидэ, Днепродзержинск хотын 1-дэхи дунда һургуулида, Киев болон Днепропетровск хотонуудай талмайнуудта, далайн пассажирска суднада, Москвагай гүрэнэй М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ университедэй студентнэртэ олгогдодог стипендинүүдэй нэгэндэ олгогдоһон Л. И. Брежневэй нэрые болюулха тухай шиидхэбэри абаба. Днепродзержинск хотын Заводской районой нэрэ һэргээгдээ. Днепровскын металлургическа заводто, Днепродзержинскын индустриальна институдай байшанда, Москва хотын Кутузовай нэрэмжэтэ гудамжын 26-дахи гэртэ мүнхэ дурасхаалай самбарнуудые бэхилхэ тухай урда тээнь абтаһан шиидхэбэри мүн лэ болюулагдаа.

• • •

Ажалша коллективүүдэй, эндэ ажаһуудаг эрхэтэдэй, нютагай партийна комитедүүдэй болон совет органуудай дурадхалаар КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Красноярскын таряа хададаг комбайнуудые бүтээдэг үйлэдбэриин нэгэдэлдэ Кишиневой «Болна» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ Казахай ССР-эй Талды-Курганска областиин совхоздо, Пензэ хотодохи Пионернүүдэй ордондо, Москва, Красноярск, болон Кишинев хотонуудай үйлсэнүүдтэ, Улаан Тугта Зүүн хилын харуулай округой хилэ шадархи «Хоргос» заставада, Красноярскын гүрэнэй университедэй студентнэртэ олгогдодог стипендинүүдэй нэгэндэ, Кишиневой гүрэнэй И. Крянгэ гэгшын нэрэмжэтэ багшанарай институдта, Пензын политехническэ институудта олгогдоһон К. У. Черненкын нэрые болюулха тухай шиидхэбэри абаа. Красноярска хизаарай Шарыпово хотын, Молдавиин ССР-эй Шолданештскэ районой нэрэнүүд һэргээгдээ. Хилэ шадарай заставануудай нэгэнэй байшанда, Москва хотодохи Ехэ Бронно үйлсын 19-дэхи гэртэ мүнхэ дурасхаалай самбарнуудые бэхилхэ тухай урда тээнь абтаһан шиидхэбэри мүн лэ болюулагдаа.

СССР-эй НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИИН ХАМТЫН СУГЛААНАЙ СЕССИ

СССР-эй Наукануудай академиин хамтын суглаанай сесси Москвада болоожо байна.

Академик А. Л. Яншин, ВАСХНИЛ-ай президент академик А. А. Никонов, Байгаалиин нөөсэ баялигуудые сахин хамгаалха СССР-эй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Ф. Т. Моргун, академик И. Т. Фролов биосферэдэ, ороной газарай жасада, байгаалиин нөөсэ баялигуудые гамтайгаар хэрэглэлгэдэ, экологическа асуудалнуудта зорюулагдаһан зорилгонуудаар үгэ хэлэбэ.

Академигууд А. Г. Аганбегян, А. А. Воронов, М. В. Иванов, А. С. Исаев, К. Я. Кондратьев, В. А. Коптюг, Б. Н. Ласкорин, Д. С. Лихачев, Н. Н. Моисеев, Б. Е. Патон, П. В. Симонов, В. Е. Соколов, М. А. Стырикович, В. И. Субботин, гэшүүн-корреспондентнүүд Г. В. Добровольский, Ю. А. Израэль, В. М. Котляков, Г. А. Ягодин, СССР-эй медицинын ба микробиологиин промышленностиин министр В. А. Быков болон бусад үгэ хэлэхэдээ, экологическа асуудалнуудые шиидхэлгын гол зорилгонуудта анхаралаа хандуулһан байгаа.

(ТАСС).

ЗАХИЛ ХЭЛГЭ ЭХИЛХЭНЬ

1990 ондо газетэ, журналнуудта захил хэлгэ 1989 оной январиин 2-һоо эхилхэнь гэжэ СССР-эй хэлхеэ холбооной министрэй орлогшо Е. Манякин Москвада үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Хүдэлмэриие түбэг бэрхэшээлнүүдтэ оруулдаг богони болзорой кампанинуудһаа арсахые шиидхэгдээ. Бүхы болзор соо газетэ, журналнуудта захил хэжэ болоно. Албан зургаануудаар захил хэлгэ мүн лэ бүрин хүсэдөөр болюулхые соносхогдоо.

Үнгэржэ байгаа жэлтэй сасуулхада, газетэ, журналнуудай тоо 1700-һаа 1100 хүрэтэр хороогдоо. Үргэн ниитые мүртэй һонирхуулдаггүй албан зургаануудай газетэнүүдые, журналнуудые нэгэдүүлһэнэй гү, али болюулһанай ашаар үсөөрүүлэгдэһэн байха юм.

Һүүлшын захил хэлгын дүнгүүдээр газетэнүүдэй ниитэ хэһэг 9,4 процентээр ургажа, 40 миллион хэһэг болобо. Түбэй газетэнүүдтэ, долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг хабсаргалтануудта, журналнуудта захил хэлгэ 16, харин республиканска газетэ, журналнуудай ниитэ хэһэг 3,9 процентээр ургаа.

«Аргументы и факты» гэжэ долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг газетэ эгээл олон хэһэгээр тараагдана — 20,5 миллион, 19,8 миллион хүн — «Труд», 9,7 миллион хүн «Правда» газетэнүүдые захижа абана.

Журналнуудай ниитэ хэһэг 8,9 процентээр дээшэлээ. Эндэ «Парус» журналай хэһэг — 2,9 дахин, «Огонек» — 2,3, «Знамя» — 2,1, «Наше наследие» журналай ниитэ хэһэг 2 дахин ургаба.

(ТАСС).

Бухэсоюзна XIX партконференциин хараалһан замаар

ҺУУДАЛ БАЙДАЛНАЙ ҺАЙЖАРНА

Манай колонно арбан долоон жэлэй саада тээ байгуулагдаа бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо барилгашадаймнай хүсөөр ямар ехэ хүдэлмэри хэгдээ гээшэб? Бухыдэнь тоолон согсолхын аргагүй. Урдандаа амидаралта уһаар ундалуулагдадаггүй байһан газарһаа мүнөө үбһэ ногооной баян ургаса абтадаг болоо, Хооһон тала дайдада нуур, сөөрэмүүд сэнхирлэн хабтайна. Илангаяа Үдын, Хориин, «Георгиевский» совхозуудта ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Үдын совхозой Зүүн-Хэсууртадахи, Хаан-Жаргаландахи уһа сөөрэмүүдтэ хабар-намарай сагта ямар ехэ уһан сугларна гээшэб? Тэрэнэй ашаар энэ ажахын 1000 шахуу гектар сабшалан, бэлшээри ундалуулагдана. Ган гасуур жэлнүүдтэ шарлажа хатадаг бэлшээри мүнөө тунга ногоогоор бүрхөөгдэдэг, Үе сагһаа хойшо хажуурай эридэ дайрагдаагүй ногоотой зарим газарһаа Үдын совхозой ахалагша хонишон Г. М. Бимбаев горитойхоноор үбһэ сабшажа абадаг болонхой. Нёдондо ашаглалгада оруулагдаһан Хаан-Жаргаланай уһалууриин һубаг, ханаабууд яһала һайнаар хүдэлгэгдэнэ.

«Георгиевский» болон Хориин совхозуудта баригдаһан сөөрэмүүд хүн зоной этигэл найдабариие харюулжа шадана, Тэдэнэй хүсөөр ундалуулагдаһан газарһаа тогтууритай баян ургаса абтана, Эндэһээ хуряагдаһан үбһэн шанарайнгаа талаар һайнаар сэгнэгдэдэг юм.

Мүнөө коллектив доторнай хамтадаа 180 хүн ажаллана, Тэдэнэймнай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Г. Н. Курочкин, Г. А. Брагин, А. Н. Артамонов, Г. Н. Чебаков гэгшэд шалгарна. Эдэ нүхэднай үдэр бүриингөө даабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ, олоной магтаалда хүртэнхэй.

Бидэ хүн зоной һуудал байдал һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулнабди. Коллективэй гэшүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые худалдаа наймаанай, медицинын талаар хангаха асуудалнууд урагшатайгаар шиидхэгдэнэ. Предприятиимнай дэргэдэ промышленна эд бараанай эдеэ хоолой магазинууд нээгдэнхэй. Хүдэлмэришэдэй столово таһалгаряагүй хүдэлнэ.

Хоёр жэлэй саада тээ соёлой болон спортивна комплекстой болоо зомди. Эндэ хүн бүхэнэй ажалай һүүлээр өрэжэ, уран һайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэшье хабаадалсахада, мүн волейбол, баскетбол, столой теннисээр наадахада хамаагүй юм.

Гурба-дүрбэн жэлэй саада тээ үрэ жэмэстэ модонуудые һуулгажа, саад байгуулаа бэлэйбди, Мүнөө жэлдэ тэндэһээ түрүүшынхеэ ургаса хуряажа абаабди. Мүн зунай үедэ һургуулиин һурагшадай ажалай болон амаралтын лагерь эмхидхэгдэдэг, Тэндэмнай Хориин 1-дэхи дунда һургуулиин һурагшад ерэжэ амарна, ажаллана. Нажартаа хартаабха, капуста, овощ ургуулна, саад соо таригдаһан үрэ жэмэсэй плантацинуудые харууһална,

1982 оной зунһаа эхилжэ, хамһабариин ажахытай болоо һэмди. Мүнөө 230 үхэртэй гүүртэ бии болонхой. Нёдондо үүлтэртэ 20 гунжа худалдажа абаад, үнеэдээ олошоруулаабди. Мүнөө үдэр бүхэндэ магазин, столоводомнай сагаан эдеэн наймаалагдана. Жэлэй туршада коллективэйнгээ гэшүүдтэ туд бүридэнь 70 килограммһаа бага бэшэ мяха худалданабди,

Ниитынгээ адууһа малда үбһэ тэжээл хамтын хүсөөр бэлэдхэнэбди. Һүүлэй үедэ хүдэлмэришэдтэйгээ хэлсээ баталжа, гахайн хэдэн поршоонхо түлжүүлхыень үгэнэбди, 7—8 һара соо түлжүүлээд, шахагдаһан гахайнуудаа үүсэлжэ, магазинда тушаана,

Мүнөө жэлдэ саунатай баани барижа байнабди. Тэрэмнай һаяын үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэ юм. Мүн физиокабинедэй гэр баригдана. Мүн хэлхеэ холбооной таһагтай болообди, Микрорайоноймнай хүн зон газетэ, журналнуудые саг соогоо абаха аргатай болонхой.

Манай оньһожоруулагдамал нүүдэл колонныи коллектив соо «Здоровье» гэһэн программа урагшатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Жэл бүхэндэ бүхы хүдэлмэрилэгшэднай медицинын шалгалта гарадаг. Тэрэнэй дүнгүүдээр зарим хүнүүдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ, курорт, санаторинуудта ошохо путевконууд үгтэнэ,

Коллективэймнай бүхы шахуу гэшүүд гэр байраар хангагданхай юм. Тобшолбол, хүдэлмэришэдэймнай бүтээсэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал жэл бүри һайжарна гээшэ.

Н. ОЧИРЖАПОВ,
«Бурятводмелиорация» нэгэдэлэй нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын инженер.

Малай үбэлжэлгэ — шанга шалгалта

АРГА ШАДАБАРЯА ЭЛСҮҮЛНЭ

Малай үбэлжэлгэ ажахы бүхэндэ ээлжээтэ шалгалтань гэбэл алдуугүй. Харюусалгата энэ хаһадаа һайнаар, эмхи гуримтайгаар бэлдэһэн фермэ, ажахынууд үбэлэйшье сагта зунайхиһаа дутуугүй гэхээр һү, мяха ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэдэг юм. Тиимэһээ мүнөө малай үбэлжэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана бшуу.

Коммунистнуудта, фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, оронной агропромышленна комплексын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Бэшэг соо «Хүндэтэ нүхэдүүд, юрэдөөл, мүнөө жэлэй үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын [illegible] юм.

Манай ажахын [illegible] расын хэмжээгээр 14 центнер ноохон гүрэндэ эльгээгдээд байна. Бүри һаяхан ажахымнай гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө урагшатайгаар дүүргэбэ.

Энэ жэлэй дүнгүүдые согсолон харахада, байгша ондо овощ гүрэндэ тушааха түсэб дүүргэгдэбэгүй. Зундаа сагай уларилай таарамжагүй байһанһаа уламжалан овощой ургаса бирагүй байгаа гэхэ гү, али бэлэдхэлэй пунктда 1200 центнер продукци дутуу тушаагдаа.

Байгша ондо байгаалиин бэрхэтэй хүшэр эрхэ байдалда манай механизаторнууд ургууһанаа гээлтэ хоролтогүйгөөр сүм хуряажа абаа. Хамтын, арендна подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэн бригада, звенонуудай гэшүүд хүдэлмэреэ бүтээсэтэйгээр ябуулаа гэхэ гү, али хуряалгын үедэ машина, техникэ эбдэржэ ехэ һаад, түбэг ушаруулаагүй.

Механизаторнууднай ургаса хуряахын хажуугаар намарай паар хахалха хүдэлмэреэ эршэмтэйгээр ябуулаа һэн. Тиибэшье байгша ондо поли дээрэһээ һолоомо суглуулха ажалнай унжагайраа. Хэрбээ урдандаа энэ үедэ 8—10 мянган центнер һолоомо багсалан уяжа, тюк болгоод ябталдаг һаа, мүнөө ехэхэн хэмжээнэй һолоомон суглуулагдаагүй хэбтэнэ. Илангаяа нэгэдэхи отделениимнай механизаторнууд даалгагдаһан машина, техникэеэ һайнаар хүдэлгэжэ шадаагүй дээрэһээ иимэ гээгдэлдэ оробо гээшэ. Һаяхан үнгэргэгдэһэн колхозой партийно-профсоюзай хамтын суглаан дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэжэ, зохихо хэмжээнүүдые абахаар шиидээ һэмди.

Юрэнхы дээрээ манай ажахын механизаторнууд даалгагдаһан машина, техникээ бүтээсэтэйгээр хүдэлгэдэг болонхой. Илангаяа намартаа хуряалгын үедэ тракторнуудай бүтээсэ яһала һайн байгаа юм, Намартаа хуряалгын һүүлээр бүхы техникээ хадагаламжада табяа. Тиихэдээ В. М. Павловай хүтэлбэрилдэг инженернэ албанай хүдэлмэрилэгшэдэй хангалтагүй байһанай хойшолонгоор комбайнууд шорой, мэхиинэһээ сэбэрлэгдэнгүй хадагаламжада табигдаад, мүнөө дутагдалнуудынь усадхагдажа байна. Колхоздомнай машина, техникэ хадагалха һарабша, хушалтатай һайн хорёо баригданхай, Шулуудагдаһан талмай хэгдэнхэй,

Эдэ үдэрнүүдтэ механизаторнуудай малай үбэлжэлгэдэ туһаламжа үзүүлхын хажуугаар машина, техникээ заһабарилжа, бэлэн болгожо захаланхай.

Саашань мүнөө ябажа байгаа малай үбэлжэлгэ тухай хэлэбэл, энэ хаһамнай гэмгүй үнгэржэ байна. Абаһаар бэлэдхэлэй талаар али олон дутагдалнууд элирүүлэгдэжэ, гүйсэд усадхагдаа. Малшадта аза талаан боложо, орой болотор газаа дулаан байгаа ха юм. Тиимэһээ үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэримнай унжагайран алдаа гээшэ,

Хонидой түл абаха хаһа улам ойртожо байна. Ажахымнай эхэ хонидой дүрбэн отарада мүнөө бүхы юумэниинь бэлэн болгогдонхой. Хоёр бригадада хурьгашанаар ажаллаха хүнүүдые һаядаа томилхобди, Харбээ урда жэлнүүдтэ 1300—1500 хурьга абажа түлжүүлдэг һаа, байгша ондо 2300 хурьга тэнсээхээр зорилго хараалханхайди, Олон хурьга абаха уялгаа урагшатайгаар бэелүүлхын тула хурьгашанай ажалда харюусалгатай һайн хүнүүдые томилхо хэрэгтэй болоно,

Энэ жэлдэ ниитымнай адууһа малда үбһэ тэжээл яһала элбэгээр абтанхай, Гэбэшье тэжээлээ ашагтайгаар, гамтайгаар гаргашалха талаар ехэ ажал ябуулагдана, Малай гүүрэ, һаалиин фермэнүүдтэ тэжээлэй цех, кухнинууд намарһаа һаадгүй хүдэлгэгдэнэ.

Үбэлжэлгээ эмхитэйгээр үнгэргэхэ гээшэ гансал уряа, лозунг доро бэелүүлэгдэхэ хэрэг бэшэ юм. Эндэ нэн түрүүлэн ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэгтэй, Үбэлжэлгын үедэ нэгэ зариманай ажалдаа хангалтагүй хандажа, журамаа алдахадал заһаршагүй хохидол ушаруулагдана. Мал гарзалжа, ашаг шэмэнь эрид доошолно. Энэ жэлдэ урдынгаа дутагдалнуудые дабтахагүйгөөр хэлсээ һэмди,

Һүүлэй үедэ колхоздо барилга үргэнөөр хэгдэнэ. Үйлэдбэриин объектнүүдһээ гадна гэр байранууд баригдажа ашаглагдана, Һаядаа үхибүүдэй саад ашаглалгада үгтэхэнь, Үшөө нэгэ иимэ саад шэнээр баригдана. МТМ-тэй хорёо соо механизатор, жолоошодой шэнэ томо гэр баригдажа дүүргэгдээ, Эндэ диспетчерскэ албан, улаан булан түхеэрэгдэхэ.

Мүнөө ажахыдамнай ажалай эмхидхэлэй шэнэ гурим үргэнөөр дэлгэрнэ. Ерэхэ жэлэй эхинһээ газар таряалангай болон мал ажалдамнай хоёр багахан коллектив нэмэжэ байгуулагдахаар хараалагдана. Жэшээлбэл, аха дүү Василий, Иван, Георгий Афанасьевууд орооһото ургамалнуудые ургуулхаар арендна подрядай звено байгуулха дуратай байһанаа мэдүүлээ, Тиихэдэ дүршэлтэй малшад Михаил Иванов, Александр Афанасьев, Дмитрий Акатов, Сергей Пантелеев гэгшэд һаамхай 90 үнеэ даажа абаад харууһалжа һаахаар хэлсээ. Магад энэ жэлэй эсэс болотор арендна подрядай гуримаар ажаллаха дуратайшуул үшөөшье элиржэ магадгүй. Колхозой правлени арендатор болохо дуратайшуулые заатагүй дэмжэжэ, хүсэлыень бэелүүлхыел оролдохо байха.

Мүнөө малаймнай үбэлжэлгэ түлэг дундаа. Үбэлэй һаранууддта ашаг шэмыень дээшэлүүлхын хажуугаар абтаһан түл түрэсээ һайнаар түлжүүлжэ ондо оруулхын түлөө малшаднай, хонишоднай бүхы арга шадабаряа элсүүлнэ.

Е. УТЕНКОВ,
Еэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Никита Артемсвич Афанасьев Улаан-Үдэ станциин вагонно деподо газоэлектросварщигаар хори гаран жэлэй туршада амжалтатайгаар хүдэлһэн дүй дүршэлтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой,

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ Н. А. Афанасьев ажал дээрэ.

В. ПЛУТТЫН фото.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТООСООГООР

«Гусиноозерская» шахтын коллектив байгша оной эхинһээ амжалтатайгаар хүдэлжэ, «Востсибуголь» нэгэдэлэй предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гарагшадай тоодо оролсоһон байха юм. Шулуун нүүрһэ, газар малтадаг оньһон шэнэ түхеэрэлгэнүүд үйлэдбэридэ тодхогдоо һэн. Жэшээлхэдэ, газар малтадаг 4ПП-2 түхэлэй комбайн энэ жэлдэ хабсарган тодхоһон байна. Энээнэй ашаар газар ехээр малтагдажа, нүүрһэшэдтэ һаадгүй, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгогдоно. Тиин шэнэ түхеэрэлгээ шадамараар ашаглажа, шулуун нүүрһэ ехээр малтана. Шахтын коллектив 450 мянган тонно шулуун нүүрһэ малтажа, байгша оной түсэбтэ даабариие болзорһоонь урид, декабриин 27-до сүм бэелүүлээ.

Предприятиин түйлаһан амжалтада С. С. Щербаниин хүтэлбэрилдэг 2-дохи участогай коллектив тон ехэ хубита оруулаа. Түс участогай Н. В. Готоуловой бригадын гэшүүд жэлэй эхинһээ 317 мянган тонно нүүрһэ малтажа, мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Манай корр.

Коммунист тухай хөөрөөн

МҮНӨӨДЭРҺӨӨМНАЙ ЭХИТЭЙ

I.

Ажалай эсэсэй дүнгүүд үдэр үдэрэймнай дүнгүүдһээ бүридэнэ. Тиимэһээ өөрэдүймнай мүнөөдэрһөөмнай эхитэй, Мүнөөдэртөө хэжэ шадаха юумэеэ үглөөдэр болотор орхижо болохогүй гэһэн ажабайдалай гол ёһо гуримуудые урдаа табяад, «Дружба» колхозой ахалагша хонишон, партиин гэшүүн Долгорма Жамсуевна Чимитова ажалладаг гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Юһэн жэлэй саада тээ нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэээд ябаһан Долгорма түрэл колхоздоо үлэжэ хүдэлхэ гэжэ шиидээ бэлэй. Тиигэжэ залуухан басаган үе наһан соогоо хонидые харууһалжа ябаһан эсэгэтээ хөөрэлдэхэ гэжэ бодобо.

— Битнай колхоздоо үлэжэ ажаллаха гэжэ шиидээб, Аба, тамнай юун гэхэ байнабта? — гэжэ Долгорма баабайдаа хандаа бэлэй,

— Һурахаяа ошоо һаашни, һайн бэлэй даа. Һураа һааш, хэды һайн байха бэлэй. Хүнэй үринэр һургуулида гээд ябажал байна ха юм.

— Аба, битнай ажаллажа байгаад һурахалби, Дүүнэрни баганууд, Танда туһалха ёһотой бэшэ гүб? Эхын оронд тэдэнэй хойноһоо хэн харахаб? Хүнэй зэргын хүн болголсохоб, Эхынгээ мэндэ һаа, иигэжэ хэлэхэшьегүй байгааб,— гэжэ басаганиинь эсэгэдээ дарууханаар хэлэбэ.

— Теэд ямар ажалда орохо гэжэ һананабши?

— Тантаяа сугтаа хонишон болоод хүдэлөө һаам, яаха юм? Муугаар ажаллахаб гэжэ һананагүйб,

Басаганайнгаа хэлэхые дуулаад байхадаа, эсэгэнь үни саг соо дуугай һууба.

— Муугаар хүдэлхэгүй байһаниешни мэдэнэб, ажаллажа байгаад һурахаб гэһэндэш баяртайб, Хонишоноор хүдэлхэ гэшэш, тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ байха. Намтаяа хүдэлжэ байхадаш, барагтай шэнгеэр үзэгдэжэшье болохо. Үдэрһөө үдэртэ нэгэл хэдэг юумэеэ хэжэ, зэрсэг шэнгеэр эрьелдэжэ байха ушарнууд дайралдаха, Одоол тиихэдэ эдэ үгэнүүдни һанаандаш орохол даа,— гэжэ һүүлдэнь хэлээ һэн,

— Хонишон боложо хүдэлһэндөө, нэгэтэшье голхорхогүйб,— гээд Долгорма тоб байса харюусаа бэлэй.

Имэрхүү хөөрэлдөөн юһэн жэлэй саада тээ зунай нэгэ үглөөгүүр Чимитов Жамсын гэртэ эсэгэ басаган хоёрой хоорондо болоо бэлэй.

II.

— Ямаршье хүнэй ажалай намтарай түрүүшын үдэрнүүд, түрүүшын алхамууд тэрэнэй үе наһан соонь мартагдангүй үлэдэг ёһотой даа. 1979 оной зун манай нютагта хура бороо багатай байжа, ган гасуур болоо һэн. Үбһэ ногооншье, орооһо таряаншье багаар абтаа гээшэ һэн. Зунай, намарай дулаан сагта хонидоо һайнаар бэлшээн таргалуулаа бэлэйбди, Гэбэшье үбэлжэлгэмнай хүндэ байдалда үнгэрөө һэн. Хонидоо гарзалуулангүй ондо оруулхые ехэ оролдообди. Эндэ эсэгэтээ хүдэлжэ, олон юумэ ойлгожо абааб,— гэжэ Долгорма Чимитова хөөрэнэ.

— Тиихэдэ эхэ хонидые харууһалдаг байгаа гүт? — гээд хонишонһоо асуубаб.

— Тиигээбди. Тэрэ үбэлдөө түл абалгын үедэ унтаха нойроо мартажа шахуу хүдэлхэ саг болоо һэн. Теэд яахабши? Хонишонноймнай ажал иимэл ха юм даа.

Тэрэ гэһээр юһэн жэл үнгэрбэ, Энэ саг соо оролдосотой һайнаар хүдэлһэн Долгорма Чимитова ажахынгаа дүй дүршэлтэй хонишодой тоодо ороо, Ажалһаа таһалгаряагүйгөөр һуража, Улаан-Үдэ хотын хүдөө ажахын техникум дүүргэжэ, зоотехнигэй мэргэжэлтэй болоо, эсэгынгээ этигэл найдабари харюулаа,

Арбан хоёрдохи табан жэлдэ гэр бүлын подрядаар хүдэлдэг ахалагша хонишон Долгорма Чимитовагай бригадын гэшүүд урдынхидаал адли бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ, Түл болон нэмэлтэ шэгнүүр абалгаар, «сагаан алта» суглуулгаар даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнэ. 1988 оной ажалай дүнгүүдээр эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, тэдэнээ тобир тарганаар түлжүүлээ, Мүн хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһо хайшалжа абаа гэхэ гү, али түсэбөө 200 граммаар үлүүлээ.

— Долгорма Чимитова манай ажахын эрхим хонишон гээшэ, Эхэнэр хүн эсэһэндээ гэһэндэл адли, хэхэ гэһэн юумээ тэрэ заатагүй бүтээһэн байдаг. Ажалдаа ехэл харюусалгатайгаар хандадаг. Үнгэрэгшэ зундаа хэды хура бороотой байгаашье һаань, дүүнэртээ сугтаа үбэлжөөнэйнгөө бууса шадарай сабшалан дээрэһээ 200 гаран центнер һайн шанартай үбһэ хуряажа абаа юм. Саашадаа энэ газараа даажа ябаха. Долгорма Жамсуевна мэтэ хонишодой манайда олон һаань, үйлэдбэриимнай энэ һалбарида ехэ амжалтанууд түйлагдаха байгаа, Ажахын гүйсэд тоосоондо ороһон энэ бригадамнай арендна подрядта орохоёо бэлдэжэ байна,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Сергей Гончикжапович Санжиев хөөрэбэ.

— Ажахыдатнай энэ аргаар хүдэлдэг хонишодой бригада ушөө бии асуубаб.

— Бии ааб даа
нишон Ринчиновэй
арендна аргаар ху
лээ, Бараг дүнгүүды
байна,— гэжэ тэрэ

— Районой парти
ренцидэ ошоходоо
хонишон Балдан-Д
дынеевич Ринчинов
хөөрэлдөө һэм, Энэ
густ һараһаа эхил
бригада арендна
ороо, Зундаа өөһэд
сөөр үбһөө сабш
Центнер үбһэнэйн
үнэ сэн 4 түхэриг б
хамтадаа 600 центн
200 центнер зелёнк
абтаа гээ һэн. М
«Т-25» гэжэ заахэн
тай, Энэ жэлэй нии
үбэлжэлгэдэ Рин
отара һайн лэ б
гэээр хүрэжэ ерээ,—
горма Жамсуевна ж

Ленинэй ба Ажа
Тугай орденто Б-Д
новэй бригадын гэш
һан хэлсээнэй ёһ
жэлдэ 23 мянган
продукци үйлэдбэри
хоздо тушааха уял
Мүнөө тэрэнээ 4
үлүүлхэ зорилго ур
ажаллана. Гэр бүл
дээр хүдэлдэг Д. Ж
вагай бригадынхид
рэйнгөө түсэбүүдтэй
байхадаа, саашадаа
наар хүдэлжэ, түсэб
ринуудаа үлүүлэн
хэрэгтэ хамаг хүсэ
зорюулха гэжэ шии

III.

— Коммунистын
гэдэ ябаха үүргэ
юрын үгэ бэшэ, хар
бодото хэрэгүүд с
рон хэрэгдэдэг гэ
тиин гэшүүд хадэ
хүнэй бидэнэрһээ ж
маар хүдэлхэ зэргэ
Долгорма Чимитова

1983 ондо хонишо
дэлжэ ябаһан Д. Ж
КПСС-эй гэшүүндэ
Колхозой үнинэй
нууд М. И. Сандан
Цыденов гэгшэд тэр
тиин зэргэдэ зүү
энэ дары номгон за
ша бэрхэ комсомо
КПСС-эй гэшүүнэй
дые дээрэ үргэн,
таар сахин ябаха
батаар найдажа бай
дүүлнэбди гэжэ
суглаан дээрэ хэлэ

Долгорма Чимит
шалга үгэһэн ком
дайнгаа этигэл на
харюулан, эрхим
нютаг нугадаа мэдэ
дэй тоодо оробо г
даажа абаһан ажа
ёһоор хандажа, ур
даһан зорилгонууд
хүдэлдэг хонишодт
эдэбхитэйгээр бэелү
даа. Ажахын хониш
да дэлгэрһэн мүры
гэтэ бэшэ шалгарж

Областной партийн
ренциин делегат ба
Чимитовагай отарын
түл абаха халуун
гэс һайнаар бэлдэж
лэйнгээ үбэлжэлгые
гүүдтэйгээр үнгэргэ
дожо байһанаа мэд

Г. Б
ман

2000 он: айл бүхэндэ — амяраа байра

ХҮСЭД ТОДОРХОЙЛХО ХЭРЭГТЭЙ

«Бурятэнергострой» трестын «Жилстрой» управлениин коллектив Гусиноозерск хотодо байрын гэрнүүдые, социально-соёлой, ажаһуудалай объектнүүдые баридаг юм. Эндэ ажалша бэрхэ коллективүүд олон юм. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлэй туршада байрын олон гэрнүүдые болон бусад объектнүүдые барижа, ашаглалгада тушааһан байна. А. Д. Вахрушевай хүтэлбэрилдэг 1-дэхи участогай коллектив барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ энэ жэлэй түсэб болзорһоонь урид ноябриин 1-дэ дүүргэжэ, управлени дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгаржа гараа. Мүнөө тэдэнэр февраль һарын түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Хамтын подрядай гурим үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, участогай коллектив бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Энээниие хэдэн тоонуудаар гэршэлээ. Жэшээлхэдэ, нэгэ хүнэй ажалай бүтээсэ, 1987 онойхитой сасуулхада, 8 процентээр дээшэлүүлэгдээ, Барилгын өөрынь үнэ доошолуулжа, 94 мянган түхэриг алмагдаа һэн. Тиигэжэ һарын дунда зэргын салин хүлһэн 327-һоо 359 түхэриг хүрэтэр ехэ болоо. Шэнэ гуримаар хүдэлхэдөө наряд бэшэхээ болёо. Үнгэрһэн жэлэй туршада 45 бүлын байха байрын хоёр гэр бариһан байна. Мүн лэ иимэ хоёр гэр ашаглалгада тушаахаар бэлэн болгогдоо, Гадна түсэбһөө гадуур 60 айлай байха байрын гэр баригдажа дүүргэгдэжэ байнхай. Энэ гэрые ноябриин 7-ной урда ашаглалгада тушааха аргатай һэн, Субподрядчигууд канализациин сетьнүүдые саг соонь барингүй, хойшонь татаа бэлэй, Гэр байра барихаһаа гадна магазин, столовын барилга дээрэ нилээд ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хээ,

— Шэнэ гуримаар ажаллахадаа, даажа абаһан объектнүүдээ хараалагдаһан саг соонь ашаглалгада тушааха ёһотойбди. Теэд үнэн дээрээ энэ зорилгодоо хүрэжэ шаданагүйбди. Эндэ ямар юумэн һаад ушаруулна гээшэб? Хуушанаймнай, үнинэй шиидхэгдээгүй асуудалнууд һаалта хэнэ, Түмэр-бетон, бетоной холисоор, барилгын бусад материалнуудаар муугаар хангана, оньһон түхеэрэлгэнүүд, зэр зэмсэгүүд дуталдана. Барилгын хүдэлмэри һайнаар, зүбөөр эмхидхэгдэнэгүй, Мүнөө үшөө нэгэ дары шиидхэхээр асуудал бии болоо. Түхэм һууриндa модон гэрнүүдые задалжа, һууридань табан дабхартай байрын гэрнүүдэй барилга эхилхэбди, Теэд захил хэгшэд эдэ гэрнүүдые задалжа, тэндэ байһан хүн зондо шэнэ квартира үгэнэгүй, Иимэ байдалда бидэнэр юу хэхэ болонобибди. Барилга хэхэ, түсэб дүүргэхэ ёһотой ха юмбибди, 45 бүлын байха байрын хоёр гэр барихадаа хажуудахи гэрнүүдые кранаар дайран алдажа байгаад хүдэлөө һэмди. Модон гэрнүүдые задалангүй байхада, хэрэгтэй коммуникаци бариха аргагүй болонобди. Энээнгүйгөөр объектнүүдые ашаглалгада тушаажа шадахагүйш. Захил хэһэн Гусиноозерскын ГРЭС-эй захиргаанда хандажа, модон гэрнүүдые задалжа, энда байһан хүнүүдые байраар хангаха асуудалые түргэнөөр шиидхэхыень гуйгаа һэмди, Теэд мүнөө болотороо хэндэшье гэр үгөөгүй байһаар. Иигэжэ барилга удаарна,— гэжэ участогай начальник А. Д. Вахрушев хөөрөө бэлэй,

Байгша оной эхинһээ участогай коллектив ажахын дүүрэн тоосооной гуримаар ажаллажа захалба. Шэнэ эрхэ байдалда һайнаар, ашаг олзотойгоор хүдэлхөөр бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэбэшье А. Д. Вахрушевай хэлэһэнэй ёһоор, нэн түрүүн хэдэн бригадануудай коллективүүдые ажахын дүүрэн тоосоондо оруулжа, удаань тэдэнэрэй дүй дүршэл хэрэглэн, бултадаа энэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэ ёһотой байгаа. Мүн барилгын материалнуудаар, түхеэрэлгэнүүдээр хангалгые эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ дутуу дундануудые усадхаагүй һаа, шэн
амжалтатайгаар хүд
дахагүй бшуу.

— Экономическа
яһала һайнаар ү
һэн. Хүдэлмэришэд,
но-техническэ хүд
шэд ажахын дүүрэ
ной, өөһэдөө өөһэд
гэ зөөрөөр хангах
хабаатай асуудалнуу
лаа. Шэнэ гуримай
хүн һарын туршада
ригэй барилга хэ
Ингээд хүдэлмэриш
гоёо эртэнһээ мэ
хадаа, тэрэнээ дүүр
эдэбхи, оролдолго
бшуу. 2000 он бол
бүхэниие амяраа ба
гаха зорилгые сүм
тула гэрэй ээлжэ
зоной байһые тон һ
хэ хэрэгтэй. Тиигэжэ
хэды шэнээн дүрбэл
талмайтай гэр бай
байһанаа тодорхойлх
гын эмхинүүдэй түсэ
ха шухала. Энээнгү
дото дээрэнь түс зо
лүүлгэ хүшэр бол
А. Д. Вахрушев хэл

Э. СУ

СОВЕТ ОРОН ДОТОР

ЭЖЫНЭРТЭ ГУРБАН ЖЭЛЭЙ АМАРАЛТА

АК-ДОВУРАК (Тувын АССР). Түс хотын 500 шахуу үхибүүд яслинуудта ябахаяа болибо. Ушарынь гэбэл, «Туваасбест» комбинадай ажалша коллективэй шиидхэбэреэр үхибүүдэй хойноһоо харууһалхын тула эжынэртэнь үгтэдэг түлбэритэй амаралта гурбан жэл хүрэтэр һунаагдаа юм. Түрүүшынгээ үхибүү түрэһэн эхэнэр һара бүри 75 түхэриг, харин хоёрдохи үхибүүгээ түрэһэн, мүн ганса бэе эжынэр 100 түхэриг тэдхэмжэ абаха.

Материальна урмашуулгын жасаһаа энэ мүнгэ түлэхэ гэжэ шиидэнхэй, Тэрэнь 4 миллион түхэриг болодог.

— Иимэ хэмжээ абахын тула социологууд, медигүүд болон экономистнууд энэ асуудалые гүнзэгыгөөр шудалһан байгаа,— гэжэ комбинадай директор, Тувын АССР-эй Верховно Соведэй депутат Ю. Комаров ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрөө һэн. Албан зургаанай ясли-садуудта нэгэ үхибүүниие байлгахын тула комбинат өөрынгөө бюджедһээ 900 түхэриг һомолдог байна. Үхибүүнэй хойноһоо харууһалха үедэнь эжынэртэ амаралтын мүнгэ түлэхын тулада энэнь хүрэхөөр байна. Гадна, комбинат эжынэртэ больничнэ хуудаһа түлэхэеэ болино. Яслинуудта үхибүүд ходо үбдэдэг, тиимэһээ эжынэрынь хүдэлмэрээ орхихо болодог. Ажахын тоосооной гуримаар хүдэлхэдэ, энэнь үйлэдбэридэ муугаар нүлөөлнэ бшуу.

Үхибүүнэй хойноһоо харууһалха талаар гүрэнэй үгэдэг амаралтые хэрэглэхэ дуратай эхэнэрнүүд хүүгэдэй саадуудта үхибүүгээ оруулжа, хүдэлмэридөө гараха аргатай. Тиигэбэшье, иимэ эжынэр тон үсөөн.

Энэ шэнэ зүйл хадаа үхибүүдые һайнаар, элүүр энхээр хүмүүжүүлгэдэ, гансашье туһалха бэшэ, харин кадрнуудые тогтоожо хүдэлгэхэдэ туһалха гэжэ «Туваасбест» комбинадай захиргаан ба ниитын эмхинүүд тоолоно.

ХАМТЫН ХЭРЭГ

ТБИЛИСИ. Ниислэл хотын шэнэ ажаһуугшын пропискада ороһоной түлөө горгүйсэдкомой бюджедтэ мүнгэн оруулагдаба, Түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэ Мевлуд Кочиашвилиие Рустави хотоһоо хүдэлмэридэ урижа асархадаа, үнэтэ металл ба шулуун зүйлнүүдые хэдэг эндэхи завод 18 мянган түхэриг мүнгэ оруулаа юм.

— Ниислэл хотодо ажаһуудаг хүн бүхэндэ ниитын транспорт, магазинууд, театрнууд, дэлгүүр хэрэгтэй гээшэ. Харин ерэһэн шэнэ хүнэй хотын иимэ бүхы хангамжада хүртэхын тулада эды шэнээн мүнгэ зөөри хэрэгтэй болохо байна,— гэжэ арадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. Андриадзе тайлбарилна. Имагтал хотын иимэ барилгануудай хүгжэлтэдэ энэ оруулагдаһан мүнгэн хэрэглэгдэхэ байна. Гүйсэдкомой эмхидхэлэй таһагта предприятинуудһаа хэдэн арбаад иимэ мэдүүлгэнүүд оронхой. Хотын хүн зониие байраар, медицинын, һургуулиин, худалдаа наймаанай ба соёлой эмхи зургаануудаар хүсэдөөр хангаха гээшэ хотын засагаархидай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарха асуудал болоно бшуу, Тиимэһээ ниислэл хотын барилгануудые түргөөр хүгжөөхын тула бүхы эмхи зургаанууд болон предприятинууд мүнгэ зөөри һомолхо зэргэтэй гэжэ тоолонобди.

ҮХИБҮҮДТЭ БЭЛЭГҮҮД

КОХТЛА-ЯРВЕ (Эстониин ССР). Хүнүүд шагнал абахадаа, үхибүүдтэ бэлэг хэдэг заншалтай гээшэ ааб даа. Энэ удаа Эстониин сланецай уурхайда «Таммику» шахтын ажалша бүхэли коллектив иимэ шиидхэбэри абаа юм. Байгша оной гурбадахи кварталай бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр абаһан 1,5 мянган түхэриг мүнгэн шангаа Кохтла-Ярве хотын хүүгэдэй больницада дамжуулха гэһэн шиидхэбэри предприятиин бүхы участогууд ба бригаданууд абаһан байгаа,

Шахтернууд өөһэдөө номуудые, элдэб наадаһайнуудые шэлэжэ, худалдажа абаад, больницада асаржа үгөө юм. Бишыхан пациентнүүдэй түргөөр эдэгэхэдэнь тэдэнь туһалха бшуу.

(ТАСС).

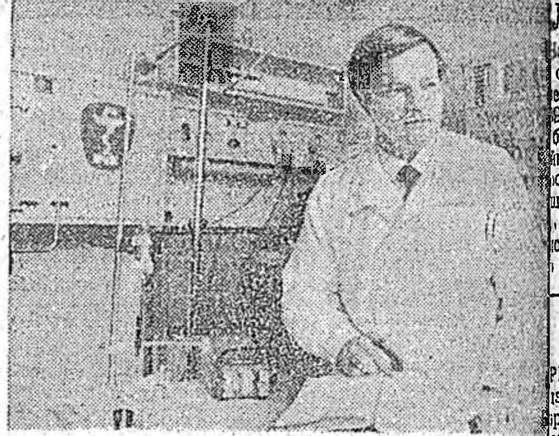

МОСКВА. РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министерст
дэлэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэ
бэе махабадые элдэб үбшэнһөө һэргылхэ, мүн саганы
хэдэ хэрэглэгдэхэ шэнэ зүйлэй эмүүдые бүтээхэ тала
ритой эмхидхэлэй болон тодоруулгын ажал ябуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институдай лабораторие даагша м
ның эрдэмэй доктор В. И. Сергиенко ажал дээрэ.

ТАСС-ай фотохро

ада үшөө би
асуубаб.
— Бии ааб д
ншон Ринчинов
рендhэ аргаар
ээ, Бараг дүнгү
байна,— гэжэ тэр
— Районой пар
енцидэ ошохо
онншон Балдан
ынеевич Ринчин
өөрэлдөө hэм,
уст hараhаа эх
ригада арендн
роо, Зундаа өө
өөр үбhөөз са
Центнер үбhэнэ
нэ сэн 4 түхари
амтадаа 600 це
00 центнер эле
бтаа гээ hэн,
Т-25» гэжэ заа
эй, Энэ жэлэй
бэлжэлгэдэ
тара hайн лэ
ээр хүрэжэ ерэ
орма Жамсуевна
Ленинэй ба А
угай ордэнто Б
овэй бригадын
ан хэлсээнэй
элдэ 23 мянг
родукци үйлэдб
оздо тушааха
Мүнөө тэрэнээ
лүүлхэ зорилго
жаллана. Гэр б
аар хүдэлдэг. Д
агай бригадынх
эйнгөө түсэбүүд
айхадаа, саашад
аар хүдэлжэ, тү
инуудаа үлүүлэ
эрэгтэ хамаг х
орюулха гэжэ. Ш
III.
— Коммунисты
эдэ ябаха үү
рын үгэ бэшэ,
одото хэрэгүүд
он харагдадаг
иин гэшүүд ха
унэй бидэнэрhэ
аар хүдэлхэ зэ
олгорма Чимито
1983 ондо хон
элжэ ябаhан Д
ПСС-эй гэшүүнд
олхозой үнинэй
үүд М. И. Санд
ыденов гэгшэд т
иин зэргэдэ
нэ даруу номгон
а бэрхэ комсо
ПСС-эй гэшүүнэ
ые дээрэ үргэн
ар сахин ябах
атаар найдажа
үүлнэбди гэжэ
углаан дээрэ хэ
Долгорма Чим
элгэ үгэлэн к
эйнгаа этигэл
рюулан, эрхим
отаг нугадаа ма
ай тоодо оробо
ажа абаhан а
оор хандажа,
аhан зорилгону
удэлдэг хонишо
эдэбхитэйгээр бэ
ра. Ажахын хон
дэлгэрhэн мүр
тэ бэшэ шалгар
Областной парт
енциин делегат б
имитовагай отар
абаха халуун
hайнаар бэлдэ
йнгээ үбэлжэлгы
удтэйгээр үнгэр
жо байhанаа м
Г.
М

эдхаагүй hаа, ш
жалтатайгаар х
хагүй бшуу.
— Экономическ
эла hайнаар
. Хүдэлмэришэ
-техническэ х
д ажахын дүү
й, өөhэдөө өөh
зөөреэр ханг
баатай асуудалну
. Шэнэ гүримай
hарын туршад
эй барилга х
ээд хүдэлмэри
о эртээнhээ м
аа, тэрэнээ дү
бхи, оролдо
уу. 2000 он
энние амяраа
а зорилгые сү
а гэрэй зэлж
ой байhые тон
хэрэгтэй. Тиигэ
ы шэнээн дүрб
майтай гэр ба
hанаа тодорхой
эмхинүүдэй тү
шухала. Энээн
о дээрэнь түс з
ггэ хүшэр ба
Д. Вахрушев хэ
З. С

ҮҮДЭЙ МЭРИ

ТУШААЛГЫН ДҮНГҮҮД

э һунгуулиин
округуудаар
лгэ нёдондо
дэ түрүүшын-
айондо үнгэр-
гшад тиихэдэ
ргатай байжа,
тэдэйнгөө ту-
бэлэй. Тэрэ
өөр районой
20 резервнэ,
ол 315, резер-
һунгагдаһан

лhээ үлүүтэй
олон мандад-
дэhэн һунгал-
хүдэлмэри-
үмэ оруулаа
далда харюу
идэ hая түс
үдээр ябажа,
ал ябуулгые
байнабди.

д, һунгагшад,
тедуудэй бо-
ргануудай ху-
хөөрэлдөөд
гуримаар
нгалга сагай
н, демокра-
э нүлөөлhэн,
мэрине олон-
ябуулха арга
бүхэнэй бо-
едуудэй эдэб-
дэшэлүүлhэн
бэ.

йсэдхэхэ ко-
риез юунhээ,
э гээшэб гэ-
үшын сессиин
депутадуудтал
депутадууд-
тэмдэг ба
лагдаа hэн.
хэр дээгүүр

түлөөhэгүйгөөр транспортаар ябаха эрхэ гдөө. Резервнэ депутат эн сагүргэлжын комис болон депутадай террильна бүлэгэй бүридэлдэ лагдаhан байна. Тэдэнэр үргэлжын комиссинуудаа гүйсэдкомуудай заседаудые, Советүүдэй сессине бэлдэлсэдэг.

Саг үргэн комиссинуудай болон депутадуудай бүлэгүүдэй бүрдэ халааной депутадуудайнэhэнэй ошоор депутадуужал ябуулга нилээд үргэдхэ шухала. Гүйсэдком, сарлжын комиссинууд нүүдзаседанинуудые үнгэргэдэгээ, Жэшээлхэдэ, агропромышна комплексын болон байн хамгаалгын талаар райсэй саг үргэлжын комисси ба ондо «Юбилейный» эдо, «Победа» колхоздо эл нэгэ-нэгэ заседани үеэд байна. Түс комиссиин үүлэгшэ, агропромышле комплексын хүдэлмэрилэгэй профсоюзай райкомой үүлэгшэ депутат Н. Ю. Нааев ингэжэ хөөрөө hэн:

— Нүүзаседани гээшэ нүлөө ехэашаг үрэтэй байна. Нэгэдэ, комиссиин гэшүүд ажа бултадаа ошожо, бодобайдалтайнь гүйсэд дүүрэ танилсана. Хоёрдохёоредани дээрэ гансал тоосо ерэhэн хүтэлбэрилэгшэшэ, харин бүхы ахамад ажэлтэд байлсадаг. Тэдэ өөhэд өөhэдынгөө hалбар харюусалгатай, сэхэ харюу аргатайшье байна хэ ю «Юбилейный» совхоздо тэрн дээрэхи хабарнамарай элмэридэ үзэгдэдэг байhан . дутуу дунданууд манай дурадхалаар усадхагдаа hэн. Тиихэдэ Тужинка, Эгэтын-Адаг нютагаархин үмсынгөө малда үбhэ сабшаха газаргүй. Тэрээнhээ болоhо, гаргаhан малайнгаа мяхые Хори абаашажа тушаадаг байдалда ороод байгаа. Комисси энэ асуудал шэнжэлжэ үзөөд, «Победа» колхоздо үнгэргэгдэhэн заседани дээрэ хараhан байна. Энэ асуудал хүн зоной аша туhа хаража шиидхэгдээ hэн. Үбhэ сабшаха газар үгтэхэhөө байха холимол тэжээл худалдагдаха, үмсын мяхан сельпогой магазинуудта тушаагдаха болоhон юм.

Депутадуудай бодото хүдэлмэридэ анхарал хандуулхада, зоной депутадта, мүн Советтэшье түшэдэг, найдадаг болоhониинь элирнэ. һунгагшад депутадуудhаа асуудагшье болоо. Депутадуудай болон гүйсэдкомуудай тоосоондо эрилтэ ехэтэйгээр хандана. Тиимэhээ гүрэнэй засагай шэнэ зарлалай органууд бүхы хүдэлмэриеэ хуушанайхяараа бэшэ, харин хубилган шэнэдхэлгын эрилтын ёhоор ябуулдаг болоо гэхэ шухала.

Депутадуудай һунгуулиингаа округуудта хэдэг хүдэлмэринь нилээд эдэбхижээ. Тэдэнэй олонхинь һунгагшадай захянуудые бэелүүлхын түлөө түрүүшынгээ үдэрhөө оролдожо эхилээ. Тиигэhэнэйнь ашаар районой Советэй депутадуудай бэелүүлхэ гэжэ шиидхэhэн 70 захяануудай 31-ниинь мүнөө дүүргэгдээд байна. Харин сельскэ болон сомоной Советүүдэй депутадуудта үгтэhэн 99 захяагай 47-ниинь мүн лэ бэелүүлэгдэ. Гудын, Эгэтын-Адагай, Комсомольско сельсоветүүдэй депутадуудта үгтэhэн захяануудай хахадhаа олонинь дүүргэгдэнхэй.

Комсомольско сельсоведэ резервнэ депутат, «Юбилейный» совхозой механизатор В. Н. Куликово һунгагшад Долгов гэжэ нүүрэй эрьедэ ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй амаралтын байшан барюулхыень захиhан байна. һунгагшадайнгаа энэ захяа хэйшэн [illegible] дүүргэhэн тухайгаа тэрэ [illegible] хөөрэнэ:

— Намайе түрүүлэгшөөр һунгаhан депутадска бүлэгэй [illegible] энэ захяа дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ туhаламжа үзүүлээ hэн. [illegible] хайшан гэжэ дүүргэхэ hэмбиб даа! Ажахымнай хүтэлбэри туhалаа. 5 куб материал бэлдээд байнабди, хүн зондоо хэрэгтэй hэнди. Тэдэмнай дэмжээ.

Нүхэр Куликовой хөөрөө дааган, сельсоведэй исполкомой түрүүлэгшэ В. И. Черновиков ингэжэ эрхэбэ:

— Апрель hарын эхиндэ бүхэндэ бүхы бүлэгөөрөө, хамта дүүшэд хүн гараад, [illegible] ажалдаа хүдэлмэрилэгшэдэй амаралха байшан барижа эхилээ hамди. [illegible] гуримтайгаар, зохид [illegible] хүдэлөөбди. Эхэнэрнүүдмнай будаха, шэрдэхэ хүдэлмэриие хээ hэн. Тиигэжэ арадай барилгын гуримаар хоёр hарын турша соо амаралтын байшан бодхоогообди. Доссонь дотор орон табигдаа. [illegible] ходо орохо дүрбэн [illegible] уhа бүлэхэ насос табигданхай. Амаралха байгшадай нүүр дээрэ [illegible]ынь түлөө молон энгэсэ олоно үгээ hэн.

[illegible] Советтэ оролой 14 [illegible] 9-ниинь дүүргэгдэнхэй, [illegible] һуурин [illegible] хүн зо- [illegible] hайн hайхан [illegible]тай болонхой,— гэжэ түрүүлэгшэ тэмдэглэбэ.

Эгэтын-Адагай сельсоведтэ депутат М. Р. Цыбикдоржиевай үүсхэлээр нютагай аршаан Маараггада «Победа» колхозой гэшүүдэй амарха байшан бодхогдоо.

Олон мандадтай һунгуулиин округуудта һунгалта үнгэргэhэн Яруунын районой Советүүдэй hайн талыень дурдаха зуураа, зарим тэды дутуу дунданууднь хэлэнгүй гаража болохогүй. Зарим Советүүд хүдэлмэриеэ олондо мэдээжээр ябуулнагүй, Энэ талаар харуулхэ ойлгуулха стендүүдые хэрэглэхэ байгаа. Үшөө тиихэдэ нютагай радио-дамжуулга хэрэглэхэдэ яанаб? Сельсоведүүдэй сесси үнгэргэхынгөө урда тэрэ сессидэ табигдаха асуудалаар хүн зоной hанамжа, дурадхал мэдэхэ, шэнжэлхэ байгаа.

Депутадуудай һунгагшадтаяа уулзадаг сагынь — тоосооной үе шахуу юм. Теэд энэ гуримнай газар бүхэндэ hайнаар хэрэглэгдэнэгүй, Зарим депутадуудай тоосооной урда тээ зон гэрээн тухай хүсэд мэдээгүй байна, Тиимэhээ үсөөн һунгагшад сугларна. Тиигэбэшье районой арадай депутадуудай Советүүд демократи үргэдхэлтын, олондо мэдээсэжэ хүдэлмэриеэ ябуулгын талаар байгуулагдаhан таарамжатай зохид эрхэ нүхэсэлнүүдээ саашадаа дүүрэнээр хэрэглэжэ шадаха аабза гэжэ найдагдана.

Т. АБИДУЕВА,
Республикын Верховно Советэй Президиумэй эмхидхэлэй таhагай инструктор.

Арадай эрдэм һуралсалай шэнэ шатада

ХОЁР ХЭЛЭН ДЭЭРЭ АДЛИ ТЭГШЭЭР...

«Ород ба үндэhэн хэлэнүүдые тэгшэ мэдэхэ ябадалые эдэбхитэйгээр хүгжөөхэ, СССР-эй арадуудай хэлэнүүдые, мүн үндэhэ яhатануудай хоорондо харилсаха хэрэгсэл болгожо, совет арадуудай hайн дураараа һунган шэлэhэн ород хэлые зааха, шудалха хэрэгые үндэhөөрнь hайжаруулха, ород ба үндэhэн хэлэнүүд дээрэ хамта һураха ябадал һургуулинуудта үргэдхэхэ, Ондоо яhанай залуушуулай зүгhөө нютагай үндэhэн хэлые шудалалгые hайшаан дэмжэхэ. Ямар хэлэн дээрэ һуралсал эмхидхэхэ тухай асуудалда ямаршье хүнгэлэлтэ, хизаарлалга, харгалзаха ябадал байха ёhогүй» — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай февралиин (1988 он) Пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Түс тогтоолой эдэ эрилтэнүүд манай районой һургуулинуудта, хүүгэдэй саадуудта хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байна гээшэб? Агууехэ ород хэлэнэй манай орон дотор ямар үүргэ дүүргэдэг байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ энээн тухай үлүү юумэ хэлээд яахабиб даа. Эндэ энэ асуудалай нэгэ талые тэмдэглэмээр. Юуб гэхэдэ, ород бэшэ үндэhэ яhатануудай ород хэлэ шудалалга болон ажабайдалдаа хэрэглэлгэ, тэдэнэй түрэл хэлээ шудалалгада нэгэшье hаад тойбо ушаруулхагүй байна ха юм.

Зүгөөр имагтал буряадуудай ажаhуудаг нютагуудта үхибүүдынь гансал түрэл хэлэн дээрэ хөөрэлдэнэ гээшэ ааб даа. Тиимэhээ тэдэнэр ород хэлээр hонирходоггүй байна. Энээн дээрэhээнь ород хэлэндэ иимэ үхибүүдые хүүгэдэй саадуудта хүмүүжүүлэгдэжэ байхадань һургаха шухала.

Район доторнай мүнөөдөө буряад үхибүүдэй ябадаг 9 саад хүдэлгэгдэнэ. Эдэ саадуудта 500 гаран үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэй һуралсал-хүмүүжүүлгэ түрэл хэлэн дээрэнь ябуулагдана гээшэ. Үхибүүдэй таба наhатай болоходо, тэдэниие ородоор хэлэжэ һургадаг юм.

Иигэжэ эдэ саадуудай хүмүүжүүлэгшэдэй методическа нэгэдэл үхибүүдые түрэл ба ород хэлэнүүдтэ һургаха методико hайжаруулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулна. Гадна нэгэдэлэй гэшүүд энэ талаар нүүдэл зүблөөнүүдые, дүй дүршэлөөрөө андалдахын тула нэмэл хэшээлнүүдые, мүн хүмүүжүүлэгшэдэйнгээ хэлэ хүгжөөхэ асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Жэшээнь, Улан ба Баян-Гол hууринуудай хүүгэдэй саадуудай хүмүүжүүлэгшэд энэ талаар эдэбхи үүсхэлтэйгээр, hонирхолтойгоор хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хэшээлнүүдээ сүлөө оршон байдалда үнгэргэхэ зуураа, үхибүүдээ эдэбхитэйгээр хоёр хэлэн дээрэ хөөрэлдүүлжэ һургана. Иигэжэ үхибүүд эдэ хэшээлнүүд дээрэ өөр хоорондоо эдэбхитэйгээр хөөрэлдэнэ, үгэнүүдээ зүбөөр хэлэжэ һурана. Гадна эндэхи хүмүүжүүлэгшэд хүдэлмэридөө харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, дидактическа наадануудые үргэнөөр хэрэглэнэ. Тиихэдэ үхибүүд элдэб олон шүлэгүүдые сээжэлдэнэ. Эдэнь бултадаа үхибүүдэй үгэ хэлэжэ, хөөрэлдэжэ һурахадань, мүн хэлэhэн үгэнүүдэйнгээ удхые ойлгожо, хадуун абахадань тон туhатай байдаг.

Хүмүүжүүлэгшэд О. Ш. Гатапова, Ц. С. Баяндуева (Улан), Е. А. Бадмаева (Баян-Гол) гэгшэд һуралсалайнгаа зорилгонуудые hонирхолтойгоор шиидхэнэ. Тэдэнэр нэн түрүүн үхибүүдээ абяануудые, үгэнүүдые зүбөөр хэлүүлжэ һургана. Тиимэhээ тэдэнэй хүмүүжүүлжэ байhан үхибүүд муу бэшээр ородоор хөөрэлдэнэ.

Зүгөөр ородуудай ажаhуудаггүй Борогол, Соёл, Хара-Уhан, Үрэжэл hууринуудай хүүгэдэй саадуудта багашуул ород хэлэндэ ехэ муугаар һурана. Эндэхи хүүгэдэй саадуудта хэшээлнүүдынь ямаршье түсэб, бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Гадна эндэхи үхибүүд саадhаа гадуур ородоор хэнтэйшье харилсанагүй. Тиимэhээ иимэ саадуудhаа гараhан үхибүүдые һургуулида ород хэлэндэ һургахань ехэ хүшэр байдаг.

Үхибүүдые хоёр хэлэндэ адли тэгшээр һургаха гэбэл, тэрэнэй эхин шатада һургуули болон хүүгэдэй саадуудай хоорондохи харилсаа холбоое бүри бэхижүүлхэ хэрэгтэй, Мүнөө бидэ хоёрдохи жэлээ зургаа наhатай үхибүүдые үзэг бэшэгтэ һургажа эхилээбди. Тиимэhээ эндэ нэгэ хэды дүнгүүдые согсолон гаргамаар. Районой зарим һургуулинуудта энэ талаар түс асуудал хүсэд hайнаар шиидхэгдэнэгүй. Гадна зарим һургуулинууд зургаа наhатай үхибүүдые һурган хүмүүжүүлжэ байhан саадуудтай харилсаа холбоо байгуулхаяа оролдоногүй.

Республикын арадай эрдэм һуралсалай министерство эхин классуудта математика болон природоведениие имагтал буряад хэлэн дээрэ зааха асуудал зүбшэн хэлсэжэ байнхай. Харин үхибүүд дүрбэдэхи классhаа бүхы предмедүүдээ ород хэлэн дээрэ шудалха болоно.

Энээн дээрэhээ эхин классуудай, бага комплектнэ болон дунда һургуулинуудай багшанарай методическа нэгэдэл энэ жэлдэ һурагшадайнгаа ород ба буряад хэлэнүүдэй хүгжэлтые эдэбхитэйгээр шудалаа бэлэй. Энэ шэнжэлэлгын ашаар эхин классуудай багшанарай бултадаа шахуу энэ шухалын шухала хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар ба эрилтэтэйгээр хандадагые ойлгожо абаабди. Эдэ багшанарай тоодо В. Э. Ринчинова, Ц. Б. Раднаева (Баян-Голой һургуули), О. В. Ринчинова, М. Б. Бутаева (Уланай һургуули), А. Д. Дашиева (Хилганын һургуули), А. А. Табхаева, Р. С. Пурбуева, Л. Н. Дампилова (Лугшахаанай эхин һургуули) гэгшэдые нэрлэжэ болоно. Багша В. Э. Ринчинова олон жэлэй туршада үхибүүдые hайнаар, гүнзэгы мэдэсэтэйгээр һургана. Энэ энэрхы сэдьхэлтэй эхэнэр хэшээлнүүдээ тон hайнаар бэлдэдэг, һуралсалай шэнэ онол аргануудые ходо бэдэрдэг, һурагшадтаа эхэ мэтэ энэрхыгээр хандадаг, хэшээлнүүдээ эмхитэйгээр үнгэргэдэг байна. Тэрэнэй хэшээлнүүдтэ хабаадаhан үхибүүд бултадаа эдэбхи үүсхэл гаргадаг юм. Багшын үнгэргэhэн бүхы хэшээлнүүдэй алинииешье нэмэл хэшээлhээ илгаруулхаар бэшэ байдаг. Иигэжэ В. Э. Ринчинова бүхы зүрхэ сэдьхэлээ, ажабайдалаа гансал үхибүүдтэ, тэдэнэй хүмүүжүүлгэдэ, һуралсалда зорюуланхай.

Тиихэдэ Лугшахаанай һургуули-саадай багшанарай коллективэ эрилтэ ехэтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр, үнэн сэхээр үхибүүдые хүмүүжүүлэн һургана. Эндэхи багшанар Р. С. Пурбуева, Л. Н. Дампилова гэгшэд бага комплектнэ һургуулинуудай багшанарай семинар дээрэ hонирхолтой нэмэл хэшээлнүүдые үгэhэн юм. Гэхэтэй хамта, энэ һургуули-саадта үхибүүдэй түрэлхидтэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Борголой эхин һургуулида түрэлхидтэ нэмэл хэшээлнүүд үгтэдэг байна. Тиихэдэ Үржалэй эхин һургуулида түрэлхидтэй һуралсалай болон хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар консультацинууд үнгэргэгдэнэ, Үхибүүдые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэ хэмжээ ябуулгануудай тон туhатайнь мэдээжэ ааб даа.

Эхин һургуулинуудай гурбадахи классуудта үнгэргэгдэhэн шалгалтануудай һурагшадые ород болон буряад хэлэнүүдтэ адли тэгшээр һургаха асуудалнуудта дутагдалнуудай, шиидхэгдээгүй асуудалнуудай олон байhые гэршэлнэ. Тиимэhээ ородоор хөөрэлдэдэггүй hууринуудта элдэб нааданууд болон конкурснуудтай «ород хэлэнэй недели» үнгэргэжэ боломоор ха юм. Үхибүүдэй түрэлхид энэ хэмжээ ябуулгые дэмжэхэ гэжэ hанагдана.

Баян-Голой һургуулиин багша Э. Д. Будзанаева һурагшадайнгаа түрэл буряад хэлээ эдэбхитэйгээр шудалхынь тула хэшээлнүүд дээрээ элдэб янзын харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, «Байгал», «Хараасгай» журналнуудые, үхибүүдэй өөhэдөө зураhан зурагуудые хэрэглэнэ. Багша һурагшадайнгаа эдэбхи үүсхэлые ходол дэмжэжэ байдаг заншалтай. Гадна энэ һургуулида классhаа гадуур хүдэлмэри ехэ hонирхолтойгоор ябуулагдана. һургуулиин дэргэдэ драмкружок байгуулагдаhаар үнинэй. Тэрэнэй зарим гэшүүд арадай театрай зүжэгүүдтэ хабаадалсана. Тиимэhээ эндэ һурагшадай зохёохы ажалда ехэ анхарал хандуулагдана.

Эндэ «hалбаран сэсэглыш, Буряадни!» гэhэн уран hайханай hайндэр ехэ hонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Түс hайндэрэй үедэ һурагшадай зохёоhон шүлэг болон расскаазуудай, уран зохёолшодой зохёолнуудаар зураhан зурагуудай конкурс үнгэргэгдэhэн байна. Гадна эндэ «Түрэл хизаар» гэhэн КВН үнгэргэгдөө. Тиихэдэ энэ hайндэрэй үедэ шүлэг болон дуунууд зэдэлhэн, олон ондоо хатарнууд, буряад хүгжэм гүйсэдхэгдэhэн байна.

Буряад hууринуудай үхибүүдые ород хэлэндэ зүбөөр һургаха хэрэгнэй тиимэшье бэлэн бэшэ, Үхибүүд һургуулиhаа гадуур ном уншажа, кино, телевизор хаража, радио шагнажа, мүн өөр хоорондоо харилсажа, ород хэлэндэ һурадаг байна. Энээн тухай КПСС-эй ЦК-гай февралиин (1988 он) Пленум дээрэ хэлэгдээ бэлэй. Манай hанахада, республика доторнай ород хэлэн муу бэшээр заагдана. Хэды тиигэбэшье hаань, бидэ энэ асуудал саашадаа бүри hайнаар анхарха болонобди. Энэ талаар Хилганын дунда һургуулиин багшанар Ц. Д. Раднаева, У. Ш. Пиртанова гэгшэд баян дүй дүршэлтэй. болонхой. Тэдэнэй энэ дүршэлые олоной шадабари болгохо шухала.

Буряад хэлэ зааха хэрэгтэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд захаhаа олон гээшэ. Нэн түрүүн буряад номуудые хэблэн гаргаха хэрэг гуримшуулагдаха, hайжаруулагдаха ёhотой. Юундэ мүнөөшье болотор үхибүүдэй уншаха гоёор шэмэглэгдэhэн багахан расскаазуудай, үльгэрнүүдэй ба шүлэгүүдэй номууд тон үсөөнөөр хэблэгдэнэ гээшэб? Тиихэдэ буряад хэлэн дээрэ классhаа гадуур хүдэлмэриин методическа заабаринуудые олохонь бэрхэтэй байдаг. Иимэ захяа заабаринуудай номууд хэблэгдэдэг, зохёогдодог юм гү? Гадна буряад уран зохёолшодой, мүн бэшэшье мэдээжэ ажал ябуулагшадай зурагпортредууд тон хомор болонхой. Гэхэтэй хамта, буряад уран зохёолшодой зохёолнуудаар зураhан зурагууд үгы. Үхибүүдэй буряад дуунуудтай грампластинкануудые гаргаха саг тулажа ерээ. Тиихэдэ һургуулинуудта методическа пособинууд дуталдана.

Буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэhэн «Үзэглэл», «Уншалгын ном», «Пропись» тон ехэ дутагдалнуудтай. Жэшээнь, «Үзэглэл» соохи текстнүүд ута ужагайнууд. Харин «Пропись» соонь бэшэгдээгүй үлүү сэбэр мүрнүүдые үлөөжэ болоно. Эдэ мүрнүүд багшадашье, һурагшадташье туhатай байдаг. Гадна «Пропись» соохи жэшээнүүдтэ зарим үзэгүүд хоорондоо буруугаар холбогдонхой.

Эдэ бүхы асуудалнууд анхарагдажа, саашадаа шиидхэбэриеэ олохо аабза гэжэ найдагдана.

Л. ГОМБОЕВА,
Баргажанай районой һуралсалай методическа кабинедые даагша.

ОБУС ХЭЗЭЭ
АГ БОЛХОБ?

й нютаг Захааминай ной эгээл саада юм. Районой түбhөө hодо болохо энэ лэй хоёр hарын туршаябагандаа» оронюуб гэхэдэ, урдандаартөө хоёр дахин Закаменск—Далахай» гэмаршрудай автоэхээ болишоо. Танса а хүрэнэ, арбаад энэ маршрудаар үдэртөөр дахин — үдэүн үдэшын зургаанда Менскhаа автобус эрэй автобус Далахай мсөөрөө hөөргөө үдэшын автобус эндээ род, үглөөнэй 6 н. Иимэ гуримаар автой ябахада бидэнбайдаг бэлэй. Яралтарэгээр Закаменск ерэхэ дүүрэн арга байгаа. Тиихэдэ хо хүндэ ехэл hайн б hэн, Самолёдто үглөөгүүр автобус аэрт сэхэ абаашажа. Теэд юундэшьеб, энүүлэй хоёр жэлэй аэропорт орохоёо шоо, Самолёдто харгы дээрэ буулгажар, тиихэдэнь хүндэ э шэрэhэн хүнүүд аэрт тээшэ hалирхал эхилжэ, үдэрэй автобябахаяа болишоо. тобус ерэжэ хонодог сентябриин 15-hаа хаяа болишобол даа. а ошохо хэрэгтэй хүд үглөөгүүр ямар талаан тудабал, тиишхүрэжэ шадаа hаа, сана. Закаменск ошохэшэ манда мүнөө ү хэрэг болонхой. Юб гэхэдэ, бидэнэр эжэ хүрэнэбди, үдэшь болотор (автобус Закаменскhаа гарана)каменскhаа ерээд, о баатай болонобди. то үдэрынь баhал юумэ бэдэржэ зобонс щи! Манай нютаг хүр ябадаг автобусой гуримдань оруулхаэгтэ туhалыт гэжэ Манай нютагта автобус оруулха дулаан жолоошодой амарха рын эээн Доржиев уршада даалгагдаhан даа тон hайнаар юм.

Нюй зоной гүйлтаар
О. ГОНЖИТОВА,
Д. ДОРЖИЕВА,
Дабаатын эхин үулиин багшанар,
Х. ДАМПИЛОВА,
маштатнабэшэ корр.

Үйлэдбэриин «Бурятбі никэ» нэгэдэлдэ ажахын соондо ороhон бригада бадахи hараяа хүдэлжэ байна. Энэмнай часуудые заhабарилдаг мастер Алексей Герасимовин Аникеевэй хүтэлбэрилдэг бригада гээшэ. Бригадир А. Г. Аникеев өөрөө нэгэдэхи классай, харин бусадынь 6-дахи классай мастернууд юм.

Бригададань нэгэ эхэнэр — Татьяна Рузматова ажаллана. Тэрэнь бага корпусуудтай часуудые заhабарилдаг. Юундэб гэхэдэ, жэжэ онсоhотой часуудые нарин нягтаар заhабарилха хүн хэрэгтэй бшуу.

Удаадахи мастер Николай Орлов захилнуудые хүнүүдhээ абахаhаа гадна бусадhаа дутангүйгөөр заhабарилгада хабаададаг юм.

Энэ бригадын гэшүүд амаршье түхэлэй часуудые, тэрэ тоодо электронно часуудые заhабарилжа шадаха. Тиихэдээ түргэн саг соо, захигшадай хүлеэжэ байха үедэ, часуудыень заhабарилжа үгэхэ аргатай. Тэрэшэлэн 6 hарhаа 9 hара хүрэтэр саг соо эбдэрээ hаань, түлбэригүйгөөр заhабарилха уялгатайгаар захилнуудые дүүргэжэ болодог. Тэдэнэй уран гараар часуудаа заhабарилха дуратайшуул, «Сибирячка» ателье [illegible] эрэхэдээ болохо гэжэ ааб даа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: А. Г. Аникеев, Т. А. Разматова; мастер Н. А. Ан[illegible]теев.

Д. ХАЛБАЗЫКОВАЙ
фототекст.

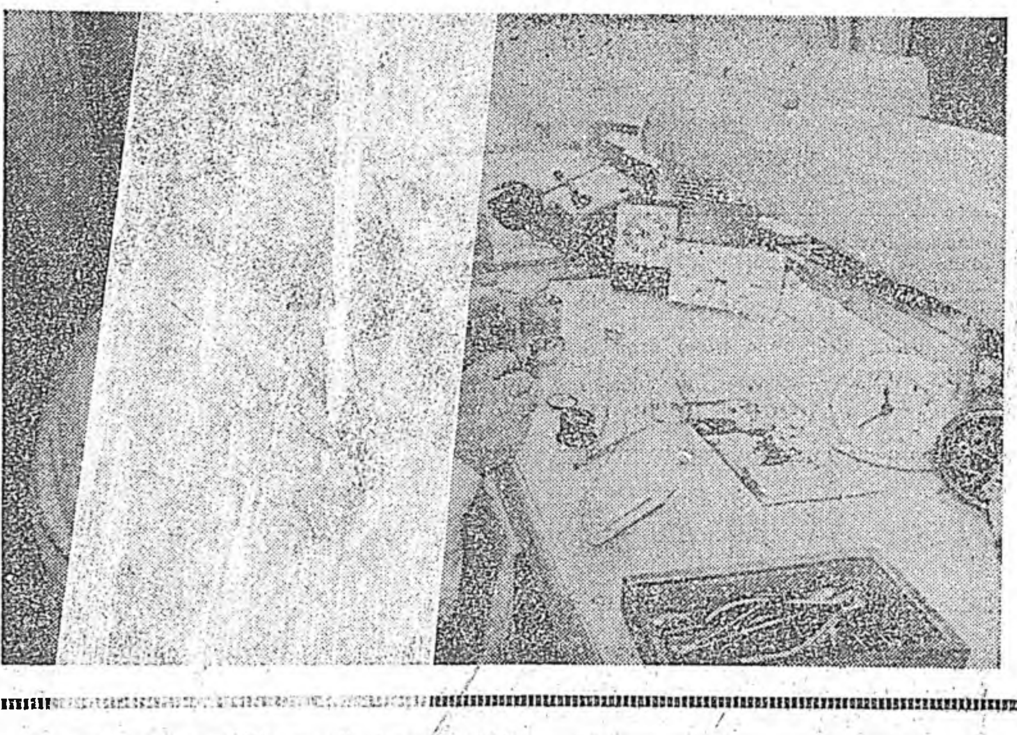

АТАЙ БЭЭГҮҮД

э үдэрнүүдтэ
н хүлгөөтэй
азинуудай ба
үдэй тагууд
он, шокола-
нни-Пух гэжэ
Жабар үбгэн.
ые мэдээжэ
ибүүдэй дура-
Шэнэ жэлэй
эдүүлбэ. Үхи-
ие угтатараа
леэхэ баатай
гриин эдеэ
шленностиин
hайндэрэй
эй шокола-
илнүүдые гар-
с hалбариин

ажалша екабриин дүүрэтэр бүхыдэ 00 тонно шахуу шэгнүүртэй коладаар хэгдэhэн элдэбы үйлнүүдые ороной худалдааймаанда эльгээхэ юм.

Венгр ниислэлэй магазинуудай риннүүдые харахадаа, г л «эдеэгээр хэгдэhэн» үр, домог соохи элдэбын рнуудые шэлэхэhээ гадна нэй хэмжээнүүдээр гайхаха Жэшээлхэдэ, Жабар шокола бгэдэй үндэрынь 6—7 са етрhээ 25—30 сантиметр рэтэр болоно. Ягаа-улаан этэй түүлгэн саар-hаар олготой сабхинууд баhал иэ байна.

ХИЛЫН САНАҺАА

ҮҮЛГЫЕН НАРИНААР САХИХА

мибида бэеэ
лгохо талаар
эй 435-дахи
оной апре-
елүүлэгдэжэ
оhоо нарин
хо уряатай-
адарай» зур-
толгойлогшо-
hон нэгэ үдэ-
хабаадагшад

ООН хандаба. Африкын баруурда хубидахи байдалы гуримшуулхые хараал «Браззавилиин протоколо» бодотоор бэелүүлхын ла Намибиин арадта эдэбэйгээр туhаламжа үзүүл уряатайгаар ООН-до, дасхоорондын олониитэд хандана гэжэ уулзалгын үнгүүдээр баталагдан абтаh[illegible] коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Энэ орон дотор үнэн [illegible] демократическа hунгалта үнгэргэхэ талаар туhа хүргэхэ гэдэ ООН-ой бүлэгүүд [illegible] үүргэ дүүргэхэ зүйтэй гэжэ Замбиин, Анголын, Танзаниин, Мозамбигай, Ботсванын. Зимбабвиин президентнүүд мэдүүлбэ.

ЗҮРХЭНЭЙ ҮҺАЛАМЖА

-гэй Дотоо-
министер-
илэгшэд 100
шэ донг Ар-
жа үзүүлхэ
ба. Ниислэл
университе-
студентнэр
дхэнэ, 1,5
оhон байгаа.
дуудай нэгэ-
ажалайнгаа
, 13 милли-
г олобо.
ЕС.- Арген

тін президент Рауль Альфин газарай хүдэлэлгэ хохидолдо ороhон совет ениндэ туhаламжа үзүүлын жасада оруулха зотойгоор 1 миллион аргин аустралиин чек ар эрхэтэдэй нютагай бүлэй хүтэлбэрилэгшэдтэ жуулаа.

ЛУАНДА. Сэрэгэй-политическэ орёо хүшэр байдалтай гаашье hаа, газарай хүлэлгэhөө хохидолдо ороhон рменитэй hаналаа нэгэдэжэ байhанаа Анголын олониитэ мэдүүлхын тула мүнгэ зөөри олохые оролдоно. Анголын эхэнэрнүүдэй эмхи, НРА-гай Уран зохёолшодой холбоон,. Уран зураашадай холбоон туhаламжа үзүүлэлгын жасада өөhэдынгөө хубита оруулба.

БЕЛГРАД. Черногориин Социалис Республикын ажалша коллективүүд, зарим эрхэтэд Арменитэй hаналаа нэгэдэлгын жасын тусхай тоосоондо мүнгэ дамжуулба. Мүнөө болотор 192 миллион динар эльгээгдээ.

лгын министерс
хүдэлмэрилэгш
лхэ, мүн сагтан
дые бүтээхэ та
ажал ябуулна
горние даагша
ажал дээрэ.
АСС-ай фотохр

ХОЁР ҮДЭРЭЙ ЗАСЕДАНИ

ИСЛАМАБАД. Урда Азиин нютагай харилсаанай нэгэдэлэй (СААРК) Министрнүүдэй Советэй хоёр үдэрэй заседани Пакистанай ниислэл хотодо нээгдэбэ. Зэргэнүүдтээ Индиие, Непалые, Пакистаниие, Бангладешые, Шри-Ланкае, Бутаниие, Мальдивска Республикые нэгэдүүлдэг уласхоорондын энэ эмхиин долоон гэшүүн-гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд тэрээндэ хабаадана.

Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Сахабзада Якуб Хан заседаниие нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ, элдэб hалбаринуудаар Урда Азиин гүрэнүүдэй хоорондо али алиндань ашатай туhатай харилсаа холбоо тогтоохо, этигэл найдалай ба харилсаанай оршон байдал байгуулха шухала гэжэ тэмдэглээ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха, уласхоорондын аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ Урда Азиин оронууд улам ехэ эдэбхитэй үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ, Пакистанай министрэй хэлэhэнэй ёhоор, СССР-эй болон США-гай хоорондохи хөөрэлдөөнүүдые hайжаруулhанай ашаар дэлхэй дээрэхи оршон байдалые гуримшуулха таарамжатай байдал байгуулагдаа,

Индиин правительствын толгойлогшо Раджив Гандиин албанай хэрэгээр Исламабадта ерэлгэ, Пакистанай премьер-министр Беназир Бхуттатай уулзалга хүршэ хоёр ороной хоорондохи үгэеэ ойлголсолгые гуримшуулха, харилсаа холбооень h[illegible] [illegible] байhанаа Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр П. В. Нарасимха Рао үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Сахабзада Якуб Хан [illegible] С[illegible] Министрнүүдэй Совет [illegible] т[illegible].

РОБЕРТ ГЕЙТС — ТУҺАЛАГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШО

ВАШИНГТОН. Кадрова тагнуулшан Роберт Гейтсые захиргаанайнгаа национальна аюулгүйе сахиха талаар туhалагшын нэгэдэхи орлогшоор томилхо тухай США-гай президентээр һунгагдаhан Джордж Буш соносхоо. Национальна аюулгүйе сахиха талаар президентын туhалагшын тушаалда томилогдоhон тухай урда тээхэнэнь соносхогдоhон Брент Скаукрофт тэрэнэй начальник болохо байна.

Р. Гейтс мүнөө үедэ түбэй тагнуулай захиргаанда хоёрдохи зиндаагай тушаал эзэлдэг юм, 1966 онhоо эндэ хүдэлдэг. Тэрэнэй тушаал хэргэм тагнуулай энэ албан зургаантай холбоотой. Тэндэ тэрэ Советскэ Союз болон буу зэбсэгүүдые хинаха асуудалнуудаар элитэ ехэ мэргэжэлтэдэй нэгэниинь гэжэ тоологдодог юм. 1974 онhоо 1979 он болотор тэрэ национальна аюулгүйе сахиха соведэй аппарадта хүдэлhэн байгаа.

АМЕРИКАН АРАДАЙ АМАРШАЛГА

НЬЮ-ЙОРК. Совет арадта Шэнэ жэлэй амаршалгануудтай открытка дээрэ хэдэн арбаад мянган американецуудай гар табиулха талаар Айова штадай бизнесмен Джеймс Лоулор ехэ хүдэлмэри эмхидхэhэн байгаа. Энэ открыткань юрэ бусын түхэл шэнжэтэй юм, Энэнь 14 метр утатай, 4 метр ур[illegible] мал бэшэгэй түхэл дүрсэтэй. Айова штадhаа Нью-Йорк ошохо замдаа открытка дээрэ гараа табихыень гү, али амаршалгануудаа почтоор эльгээхыень бүхы оронойнгоо хүн зониие Лоулор декабриин эхиндэ урялhан байгаа. Энэнь субботодо Нью-Йоркhоо Москва самолёдоор эльгээгдэхэ юм. США-гай хэдэн транспортна компанинууд Шэнэ жэлдэ зорюулагдаhан открыткануудые түлөөhэгүйгөөр СССР-тэ абаашахые зүбшөөбэ.

США-гай 30 мянган хүн зон Шэнэ жэлэй открыткануудые Лоулорто эльгээгээ. Һаяхан болоhон президентын һунгалтада кандидат байhан Майкл Дукакис, негрнүүдэй хүтэлөэрилэгшэ Джесси Джексон, актриса Барбара Стрейзанд гэхэ мэтын США-гай политическэ ба ниитын мэдээжэ ажал ябуулагшад гар табижа, почтоор эльгээгээ.

БКП-гэй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

СОФИ. БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой заседани байгаа [illegible] декабриин 19-дэ, 23-та болохо БКП-гэй ЦК-гай декабриин (1988 он) Пленумэй [illegible] бэелүүлхэ [illegible] хэлсэбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Тодор Живков заседани дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээбэ гэжэ БТА агентство мэдээсэнэ. [illegible] Болгариин эдэбайдалда, ороной экономикын [illegible] улам гүнзэгыгөөр бэелүүлэгдэжэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ТОЛИ

ЭНЭУДАҺАНДАМНАЙ:

- Публицистын дэбтэрһээ
- Шүлэын үреэлнүүд
- Хоёр жэлэй уулзадха
- Шогой долгин дээрэ

БЭЕЭ ШЭМХЭЭД ҮЗЭХЭДЭ...

Публицистын дэбтэрһээ

ОБЕОРХО нюдэтэй хүнэй обёороо һаа, 1985 оной апрельһээ эхилжэ, орон доторнай горитойхон хубилалтанууд болоо даа. Наада захань, хэнһээшье айнгүй, түбэгшөөнгүй, һанаһанаа сэхэ хэлэжэ һуража байһамнай, юунэйхи гээшэб? Хэлэжэ һуража байһамнай гэжэ би дэмы, бэшэнэгүйб. Юуб гэхэдэ, айха, дээрэһээ юун гэхэ гээшэб, юун гэжэ һанаха гээшэб гэхэ мэтээр һанаха хүнүүд үшөөл олон. Шүүмжэлхы удхатай үгэ хэлэгшэдые таһа дүүрэхэ, бүтүүхэн зэмэлээд абаха — хуушанай бүдүүлиг зантай зон хүтэлбэрилэгшэдэйшье дунда бии гээд хэлэхээр.

Гэбэ ябабашье хубилган шэнэдхэлгын доботолхы дабшалта гэдэргээ эрьехээ болёо. Тиимэһээ яагша ааб, юугээр түгэсэгшэ ааб гэжэ хүлеэнги янза гарган, хажуу тээһээ адаглан һуудагуудай хамсыгаа шаман, шэнэдхэлгын ябуулгада хам оролсохо саг ерээл хаш. Юуб гэхэдэ, шэнэдхэлгэ гээшэ өөрөө тэнгэриһээ тэб гээд бууха бэшэ, харин олоной гараар бүтэхэ холын хараатай хэмжээ ябуулга болоно.

Хубилган шэнэдхэлгын соносхогдомсоор, хамаг юумэн гансата ондоо болошохын тухай һанаһан байгаа хабди. Имагтал хубилган шэнэдхэлгын эхилһэнһээ хойшо эдихэ ууха юумэн, һайн хубсаһа хунар хомор болошоо гэлдэнэбди, гэмэр гутар болонобди. Үнэхөөрөөшье, тиимэрхүү байдал хаа хаанагүй үзэгдэнэ. Дуратай юумэеэ даб гэһээр олохогүйш. Үнөөхил магазинай тагай саана зогсодог сагаан халаадтай наймаалагшадта дохихо, тэдээнтэй һайн байха, һаймһарха ябадал хожороогүй. Тон өөрымни һанаһан юумэн.

— Таанар, дөө, зохёолшод, газетчигууд, хооһон хоёр аяга урдаа табижархёод лэ, һөөргэ уруунь агаар аялгалжа байһан шуу зон ха юмта даа. Газар уһанһаа таһаршанхайнууд.

Бухы наймаалагшадые доромжолхо һанаан намда үгы. Зүгөөр хубилган шэнэдхэлгэдэ эсэргүүсэхэ гол хүсэнүүдэй нэгэн худалдаа наймаа ябуулагшадай дунда үлүү гаратараа үлэшэнхэй гээшэл ха гэжэ заримдаа һанахаар болодог. Энэ үзэгдэл имагтал манай республикада хабаатай бэшэ, харин бүри түбэй газарһаа эхитэй! Зоной дурые гутааха, хубилган шэнэдхэлгын ябуулгануудта этигэлыень бууруулха гэжэ алибза юумые зорюута хомор болгоно бэшэ гү?

Эдэ мэтын бодолнуудаар сэдьхэлээ хёморуулжа байтараа, бэеэ барижа, Шэнэ жэлэй урдахана өөрыгөө шүүмжэлжэ, хубилган шэнэдхэлгын ябуулгануудта эсэргүү этэгээдүүдтэй тэмсэжэ, улайха нюурыень балшыса элирүүлхын тула юу хээбши гэжэ өөрөө өөрһөө асуултай болоо. Үнэн дээрээ бодоод, бэеэ шэмхээд үзэхэдэ, балайшье ехэ юумэн хэгдээгүй байшоо гэжэ мэдэрхэ баатай бологдобо.

Дөөл, амар ажалтай зон гээшэ аабта даа. Дулаахан кабинет соо һуугаад лэ, бэеын зоборигүйгөөр мүнгэ-танга олохо даа. Үбэлэй һаари хүйтэндэ мал хараад үзэһэйт! — гэжэ минии танил хуушанай малшан намтай намаршаг уулзахадаа хэлээ бэлэй. Би энэ хүниие хургаараа заажа нэрлэхэгүйб. Юуб гэхэдэ, энэмнай олоной эсэгэ юм, үхибүүдэйнь нэрэ хайратай.

Энэ хүнэй дээрэлхүү бардам үгэдэ досоогоо дураа гутабашье, наада, энеэдэндээ холич, иигэжэ харюусаа һэм:

— Һанаһанаа хэлээшэтнай һайн байна. Нээрээшье, хооһон агаар һиибэлжэ байһан шуугаар бэшэдэгшье байжа болообди. Зүгөөр малшан хүнэй үри бэе гэжэ намайгаа бү мартагты. Танай хаража байһан һубай үхэрнүүдые би бэеын зоборигүйгөөр үбэлэй хүйтэндэ таньһаа дутуугүйгөөр харууһалаад, тобирхон зандань ногоон дээрэ гаргахаб. Үбһэ хулһанайтнай газаагаа буулгагдаагүй байбал, [illegible] гын лэ бии һаа, үбэлшье шаргалжа зөөхэб, түлэшье отолжо шадахаб. Та [illegible] до дулаахан каби[illegible] соомни һуугаад, бэеын зоборигүйгөөр мүнгэ олоод туршагты. Ажалаа андалдаяl..

Ухаанай ажалтай зондо дээрэлхүү ама гараһан тэрэ хүниие би зэмэлнэшьегүйб. Хүн бүхэн ухаанайнгаа табисуураар хүнтэй хөөрэлдэхэ гэгшэ.

Зүгөөр хооһон агаар һөөргэ руунь аягалдаг тухай хэлэһэнь бидэниие — уран зохёолшодые һэр-мэр гүүлэхэл ёһотой. Бэшэһэн юумэнүүдэймнай, бидэнэй хэлэһэн үгэнүүдэй «нугаһанһаа байха, нүүрыень туданагүй» үнгэрдэгые хэлээ бэшэ гү? Хубилган шэнэдхэлгын хүүюурэй эрьюулгэ һаба соо бухы бэеэрээ ороодүй, эрье шадарайнь гүйхэн уһан соо хүлөө халта норгоод лэ сухаридаг байнат гэжэ гартаа гүүрһа бариһан бухы бэшээшэдтэ һануулна бэшэ гү?

Эдэ мэтын бодолнууд үнгэржэ байһан жэлэй һүүлшын үдэрнүүдтэ намда амар заяа олгобогүй, үдэрэй һанаан, һүниин зүүдэн болгобо.

Шэнэ жэлэй гаратар хэдыхэн саг үлэбэ. Һүниин 24 сагта Улаан [illegible] часай ута ботоли хоёр [illegible] ниилэн [illegible], [illegible] мэд[illegible]жэ до[illegible] [illegible]эстуул[illegible], урда хүн бүхэн бэеэ [illegible]. [illegible] оронойнгоо ал[illegible] эрьбэжүүлхын тула, [illegible] үбхин [illegible] улам һ[illegible]кархын ту[illegible] өөр[illegible]эб [illegible] [illegible] шэнэдхэлгын ябуулгада хабаадалга улам эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ [illegible] мандуулха гар[illegible] һабартаа оролсохо мэд[illegible]!

Харин [illegible] түрүүчүүл урда [illegible] уран зохёолшод, [illegible] хүлеэнэ. Шэнэ [illegible] [illegible] дайнгаа [illegible] түжэнүүд[illegible] геройнуудые [illegible] ажалай баатарнуудай дундаһаа шэлэхэ [illegible]. Энэмнай хооһон агаар [illegible] адли бэшэ. [illegible] нэгэмнай [illegible] шэнэдхэжэ, [illegible] камидыруулжа, [illegible] һонёор зурагласа, [illegible] сэдьхэл ханааха байна. [illegible] хэшэгнай болоһон [illegible] хэлэнэйнгээ улам һайжаруулха һанбараи хүлеэхэ [illegible] тэмсэл бидэнһээ эрилхэгүй.

Гарахаа байһан Шэнэ жэлээр, нүхэд! Хэн [illegible] хэрэг үйлэдөө амжалта туйлаарай!

[illegible] ДОНДОКОВ.

БАТО БАЗАРОЙ ҮРЕЭЛНҮ

УРАН ЗОХЁОЛШОД арадайнгаа жэшээлшэгүй баялиг аман зохёолые уран һайханай литературада элдэб янзаар хэрэглэдэг байна. Энээнэй нэгэ жэшээ хадаа арадай аман зохёолой нэгэ жанр болохо үреэлнүүдые поэт Бато Базароной зохёохы ажалдаа хэрэглэһэн ушар болоно. Онсо өөрсэ янзаар бүтээгдэһэн Шэнэ жэлэй эдэ үреэлнүүдынь Хэжэнгын районой 1957, 1958 онуудай, мүн Хориин, Хэжэнгын болон Яруунын районуудай суг хамтараад байһан үеһөө 1965 оной ажалай түрүүшүүлдэ зорюулагданхай.

Эдэ үреэлнүүдээ бодото байдалтай холбохын тула поэт элдэб уран арга хэрэглэнэ. Нэгэдэхеэр, хонишод С. Сойжинов, Д. Сампилова, Е. Нестеров, О. Тагаров, А. Абрамов, М. Шойропова, Ш-Е. Намжилов, һаалишад В. Бальжинимаева, Г. Сафина, П. Цырендылыкова, тракторист Д. Жигжитов, луговод Д. Гылыков болон бусад тодорхой ажалшадта зорюулхадань гү, али нютагай нэрэнүүдые дурдахадань, хүнэй этигэмээр, нюдэндэ харагдамаар боложо үгэнэ:

Залуу һүрэг хонидынь
Залгаатын үбэрөөр баржыгаа.
Үгышье һаа:
Ата-Шэбэр тошонтоод,
Тар талаяа шиигтүүлээ.

Хоёрдохёор, үреэлнүүд соогоо хүнэй сэд дайрама шог зугаа хэрэ.

Хадын шэнээн
Ноһон сооһоо айгаад,
Хани нүхэдтөө
Хабаяа һайрхан гоггы!—

гэжэ хонишон Жа Жамбаловта зорюулагд үреэл соонь уншанабди. Энэ хонишоной хайшалһан ыень хадатай жэшээд, тэ сооһоо өөрыень «бултайлгань», хүхюу шогой шэнж болоно ха юм.

Гурбадахяар, үлнүүд соонь буряад ёһо зүйлнүүд шадамараар эглэгдэжэ, өөрсэ һонин ш оруулна:

Нарай хурьгад эрэнхэй,
Найман дал соорэнхэй.
Һайбанхай
Һайбарлаас...

Үшөө тиихэдэ:

Үбэлэй ярьяа хаа
Үбһэ тээгээд һагаа,—

гэһэн ёохорой дуун һананагүйб даа. Харөэт энэ дууе шог ёгто удхаар иигэжэ хэрэглэнэ:

Сабшалан тарлаанёрые
Саһан тогтоод хилгаа,
Халха Монголой ые
Колхоз тээгээд һилгаа,

Дүрбэдэхеэр, Базарон уран найруулгын 5 аргануудаар үреэлнүүд ульгам гоё болгоно. Тэдэн зарим нэгые дурдая. Зэлхэдэ, метафора:

Алтан тарягаар
Аадар оруулан хэс
Ажалай геройн
Алдар нэрэ абаар

гэжэ комбайнер В. Ц повта хандана.

Һүн далайгаар
Һөөргөө харангүй
там

Алад саашаа
Америкые булихаар
һо

гэжэ В. Бальжинимаев на.

Дэгэлээ хаха дэбхэ
Декадын бэлэдхэл
һай,— гэжэ районой таһагые даагша А. А та хүсэнэ. Мүн эндэ лэ ушарна. Жэшээл

Шатаршан Никол новта иимэ үреэл дана:

Шатарай хюлгоор
Шамбалын наагуур
нии

Морин тэмээн хоёр
Монгол, Хитад руу

Нэгэ үгөөр хэлэхэд хурса, Буряадай элит поэт Бато Базарович арадай үреэлэй хуу түхэлые дэлбэлэн, ур даһан зохёохы зориг руулжа, өөрсэ һони бүтээжэ шададаг һэн дэглэхэ шухала.

А. СОД
БИОН-ой хүдэлмэ

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ БОДОЛНУУД

ХҮН ЗОНОЙ хуби заяан саг жэлнүүдтэй холбоотой гээшэ ааб даа. Үнгэрэн ошоһон хуушан жэл мүндэлэн гараһан Шэнэ жэл хоёрой уулзуур дээрэ зогсон байхадаа, олон юумэ ухаан бодолдоо оруулнабди.

Шэнэ жэлэй урда тээхэнэ түрэл Буряадайнгаа ниислэл хото Улаан-Үдэ хүрэжэ, хэдэн суглаан, хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсааб. Тиигэхэ зуураа олон һайшаалтай үгэнүүдые шагнажа, гуһатай зүйлнүүдые һонирхон ойлгоһон байнаб. Тэдээн соо түрэл буряад арадаймнай уг гарбал, түүхэ домог, соёл болбосорол тухай хөөрэлдөөнүүд, мүн тэрээнһээ уламжалан, арадуудай хани нүхэсэл болон харилсаа холбоон тухай бодолнууд сэдьхэл хүдэлгэмэ сэнтэй байгаа.

Юрэдөө, һанаад үзэхэдэ, буряад арадаймнай уг гарбал, түүхэ домог олон зуун жэлэй саанаһаа эхитэй, тиин барагдашагүй баяншье, хойшодоо ехэ удха шанартайшье байна. Тиимэһээ үнгэрэһэн жэлдэ эхилэгдэһэн Буряадаймнай уран зохёолшодой, эрдэмтэдэй, журналистнуудай энэ дэмбэрэлтэй үүсхэл хадаа гаража байһан Шэнэ жэл соо бүри үргэн дэлисэтэйгээр бэелүүлэгдэн, арад зоной түүхэдэ, эдир залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ аша туһатай байха гээд һанагдана.

Зүгөөр түрэл арадаймнай түүхэ буряад бусад арадуудай, бүхы оронойнмнай түүхэтэй нягта холбоотой гээшэ ааб даа. Эндэ арадууд хоорондын хани харилсаан гол һуури ээлнэ бэшэ аал?

...Бүри табяад жэлэй саана, эдир бага хан ябаа һаабзаб. Тиихэдэ үбгэн эсэгэ ба абамнай Ара-Аргалида, Тэргэтэ, Хүмөөгтэ гэдэг ород сэлеэнгүүдтэ танил тала нүхэдтэй байгша һэн. Тиин бэе бэедээ ябалсадаг, таряа талха, эд бараа, эдеэ хоол ба түүхэй эдлэл андалдан абалсадаг, таряа ургуулха ба мал ажал эрхилхэ, түмэр болон модоной дарха хэхэһээ эхилээд, элдэб ажалаар бэе бэеһээ шадабари дүршэл халан абалсадаг байһан юм.

Хойшо хойшодоо иимэ хани харилсаамнай бүри үргэдэжэ, таһаршагүй бата бэхи болоо ха юм даа. Хорёод онуудта шэнэ байдал мандуулхын түлөө, дүшөөд онуудта хархис фашистнуудые, япон милитаристнуудые бута сохин, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе, арад бүхэдын зол жаргалые аршалхын үлөө тэмсэлдэ Совет арадууд эргэ жагсан илаа һэмнай. Хахуугаарнь байгаалиин элдэб юулнууд хэды ехэ хохидол, ашуудал тохёолдуулнаб? Энэ талаар үнгэрэн ошожо байһан луу жэлнай арад зоной сэдьхэл һанаае нилээд хүлгүүлээ ха юм даа. Манай нютагуудаар уһанай үерһөө боложо, олон гай тодхорнуудай тохёолдоһые мартаагүйбди. Тиихэдэ Арменидэ газарай ехээр хүдэлжэ, олон мянган хүн зоной хосорһон, зоболон ядаралда ороһон ушар бүхы совет арадай, дэлхэйн хүн зоной сэдьхэл дайража, гашуудал асараа.

Энэ аюулай хохидол хойшолонгые усадхаха, аха дүү армян арадта туһалха талаар манай оронойн бухы үндэһэ яһатанай, тэрэ тоодо буряад арадайшье үнэн зүрхэнһөө анхарал оролдолго гарган хабаадажа байһые хаража урмашанабди.

Тиихэтэй хамта, түрэһэн нютаг — түрэл дайдаяа, ажамидаралаймнай эхин — ашата дэлгэр байгаалияа, аршалан хамгаалха, тэдэниие түшэжэ, хаража һууһан арадуудай хани барисаан, харилсаа холбооео бүхэлхэ гэһэн хүсэл бодолнай улам бүри үргэдэн гүнзэгырнэ. Энэ талааршье Шэнэ жэл соо бэелүүлхэ һайн һайхан хэрэг ябуулганууд олон. Эндэ эб найрамдалай тала баригшадай жагсаалаа нэгэдхэн бүхэлхэ, Эхэ оронойнгоо аюулгүйн түлөө бухы аргаа шадалаараа оролдохо ябадал бүгэдымнай нангин уялга болоно гээд һанахаар.

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачевой Нью-Йорк ошожо, ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ дэлгэрэнгыгээр үгэ хэлэһэн ябадал совет хүнүүдые омогорхуулна, дэлхэй түбиин эрхэ сүлөөдэ дуратай хүн зоной эб найрамдал тухай һанал бодолые бүхэлнэ.

Эдэ бүгэдэ арад зоной амгалан тайбан байдалдаа шүтэхэ, эрэжэ ябаа могой жэлнай ядарал зоболонгүй, энхэ номгон байһай гэһэн хүсэл бодол түрүүлнэ. Тиигээд лэ эдэ бодолнуудаа зүрхэ сэдьхэлһээ мүндэлһэн үреэлэй үгэнүүдээр дүүргэхэ дуран хүрэнэ.

Гаража ерэхэ энэ
Шэнэ жэлдэ
Газар дайдамнай үрэжэлтэй
байг лэ,
Хото город, хүдөө нютаг
бүридэ
Хонин тоолэй, сагаан эдеэн
дэлбэрэг лэ!
Хүн бүхэн хүгшэн, залуугай
илгаагүй
Хүнгэн солбон, энхэ элүүр
ябаг лэ,
Хүүгэд, үбгэд хуби заяандаа
гомдолгүй,
Хүхюун, доргюун зол
жаргалаа эдлэг лэ!
Арад зон — ямаршье үндэһэ
яһанай һаа,
Аха дүүдэл, эб нэгэтэй
ажаһууг лэ,
Агуухэ Совет оромнай
хододоо
Ажалша баатартал ургэн
батажаг лэ!
Дэлхэй түбимнай дайнай
утаа үзэнгүй,
Дэлгэр тэнюун, сэлмэг байха
болтогой!
Үлн сагаан һайхан сэдьхэл
үгырэнгүй,
Улас бүхэнэй холбоо бүхэлхэ
болтогой!

Арсалан ЖАМБАЛОН,
уран зохёолшо.

ШОГТОЙ ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

Үдэр бүри харахадам,
Үлгэн дэлхэй һайхан даа.
Үбгэртэрео хөөрэхэдэм,
Үльгэр домог баян даа.
Алхалан алхалан ябахадам,
Алтан дэлхэй арьбан даа.
Аялгалан дуулахадам,
Арадай дуунууд һайхан даа.

* * *

Нютаг зоноо аршалжа,
Нюһатай үхибүүнэй
хашхархада,
Нюуртам наран игаажа,
Нюрганайм тошон
хайлашадаг.
Хүгшэн, үбгэн айлайда
Хүүхэн залууе хараа һаа,
Хүхин асууһанай хэрэггүй,
Хүрьгэнтэй байжа магад лэ.
Хари газарта ябахадаа
Харахан гэзэгэтые хараа
һаа,
Халдан асууһанай хэрэггүй,
Хадамтай байжа магад лэ.

* * *

Дүүмэр залуу гэһэмни,
Дүүрэн шарайнь бадаршоо.
Дүүлин, нэнгэн гэһээмни,
Дүхиин үнэр хангалшоо.
Зүбшэл асуун гэһээмни,
Зүһэ шарайнь хубилшоо.
Зүрхэм ехээр һабандан,
Зүдэр шангаар сохилшоо.
Эдир залуу нүхэд соо
Энеэн хүхин ябахадань,
Элдэр залуу гэһэмни
— Эгэшэб! — гэжэ
ганиршоо.

Цыбикжап НАЙДАНОВ.

ҮБГЭН ТҮГСЭГ ҮБЭЛДӨӨ

Хүбэнэг саһан бударжа,
Хүйтэн үбэл буугаа даа.
Хангай нютагайм нюрууе
Хүр обоо булаа даа.

Хэдэн һалаа мүшэртэй
Хээрын табхар түгсэгтэ
Хүбэн саһан тогтожо,
Хүхюун шэнжэ оруулаа:
Буурал һамбай, һахалаараа
Б[illegible] нөүрөө хүл[illegible]хай,
Г[illegible]үүһэдэйнь хү[illegible]хай
Гэ[illegible] нюдөд б[illegible]ойсой,
Шэ[illegible] [illegible]гөөр ёдойһон
Шө[illegible]гөр [illegible]орын —
[illegible]үүһэн,
Му[illegible] [illegible]
Ми[illegible] һахал һэ[illegible].

Б. ЖАНЧИПОВАЙ шүлэг,
Ж. ХАЛБАТЫКОВАЙ фото.

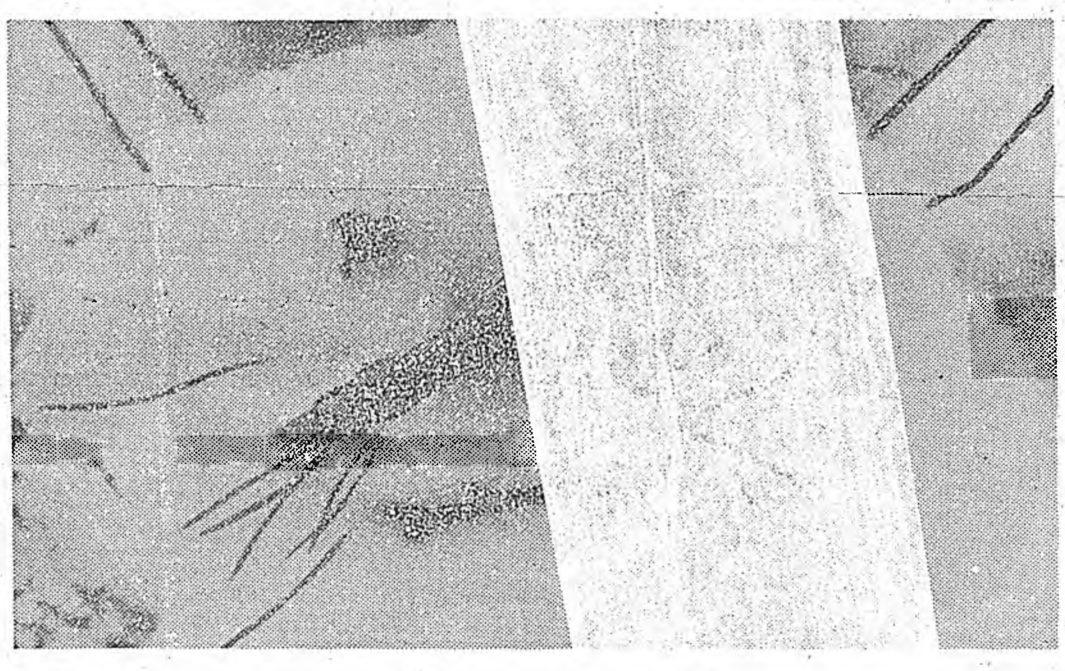

ТААБАРИНУУДАЙ ҮГҮҮЛРИ

Агар зандан модон
Арбан хоёр һалаатай,
Арбан хоёр һалаань
Гурбан зуун жаран
борбоосгойтой,—

гэжэ түхэреэн жэл тухай таабари зарим нютагуудта хэлсэгдэнэ. Тиихэдэнь нүгөө нютагархид иигэжэ хэлсэнэ:

Агаэ зандан модайгаад,
Арбан хоёр гэштэй,
Һалаа һалаа бүр
Гушан нэгэн сооитой.

Үгышье һаа, иы баһа хэлсэхэ:

Арьягар томо х
Арбан хоёр гэштэй,
Арбан хоёр гэшү
Гурбан зуун жар
борб

Үшөө нэгэ иимэ тэй таабаришье бай

Арьягар-барьягар
Арбан хоёр гэш
Арбан хоёр гэшү
Гурба гурбаар н
Гурбан зуун жар
бор

Э. МАНЗАРОВ

ҮҮСЫН ХАҺАДА

Шог расказ

Ноябрь һарын тэн болотор ехэ дулаан байһанаа хирмаг саһан орожо, үбэлэй хүйтэн одоошье ерэбэ. Базар Банди хоёр шэнэ ороһон саһан дээрэ хотир бэтир мүрнүүдые үлээн, бээрэнхэйнүүд магазин соо, орожо, хүнүүдэй хоорондуур түрисэлдэнэ. Теэд наашаа гэхэ зон үгы хэбэртэй. Банди Базарайнгаа урдаһаа хаража:

— Хара сэндэгэрнүүдынь сэндылдэжэ хүнэй шүлһэ гаргахаар байнал,— гэбэ.

— Шамда хэлээ бэлэйб. Һамганайнгаа талон үлээ гэжэl.. Тэрэгүй һаа, мүнөө толгойгоо заһаха шадалтайханууд байха һэмди. Эх-даа, юу хэлэхэбши! Анхандаа оошорто байһан хүнүүдые этэржэ хаяад, абажал һалагша бэлэйбди. Харин мүнөө һара соо архиин байгааш һаа, мүнгэнэй элбэгшье сагта абажа шадаха аргамнай һалаа. Талон, талон! Тюф!,— гээд, Базар уршына.

— Ээ! Базар, Базарни намдашни нэгэ бодол түрэбэл.

— Ямар бодол?

— Шалсамаа шабгансын газаа угаа тарган гахай байна. Тэрээгээрээ үүсэ хэхэ һанаатай.

— Тиигээд...

— Тэнэг тархи! Үүсэ гаргуулха тэрэ зүнэгшни талоноороо абаһан архияа алтанһааш үлүүгээр хадагалаад байхал,— гээд Банди шэг шарай ороһондол эмнеэд абаба.

— Зүб лэ даа! Толгойшни тогоон шэнги шулэ бусалгахал юм байна,— гээд, халзаржа ябаһан толгойень «тос» байса тоншоод, Базар магазинһаа Бандияа дахуулжа гараба.

Уданшьегүй Шалсамаа хүгшэнэйдэ хоёр нүхэд орожо ерэбэд.

Сайн байна, Шалсамаа хүгшөө!

— Сайн, сайн. Та хоёр ямар хэрэгээр?...—гээд бүгсэгэр нюргаа тэниилгэн хэлтэр ялтар гэшхэлээд, тэдэ хоёрые хүлһөөнь толгойдонь хүрэтэр шэртэн шэнжэлбэ. Нэгэ хэды соо һанаата болон байһанаа ухаа абажа:

— Зай,— гээд, хүгшэн сайгаа аягалхаяа забдаба. Хоёр нүхэд хэлсэжэ ерэһэн хэрэгээ сэхэ хэлэхэ аргагүйдэбэ. Тиимэһээ Банди пеэшэнэй хажууда нюргаа шаража байтараа:

— Газаамнай яһала хүйтэн болобо, үбэлнай одоошье ерээ ха. Мяха шүлэн хүрэхэ. Шалсамаа хүгшөө, та энэ жэл ямар үүсэ гаргахатнайб?— гээд, Банди зугаадаа ехэ урмашан, хүгшөөгэй урдаһаа гэтэбэ.

— Одоо, шүдэ амагүй хүндэ ямар үүсэ байха һэм даа, — гэхэтэйнь хамта, Базарай досоо хоро шаранай бусалһандал хоёр гурба зоходоод абаба. Шалсамаа хүгшөө хоёр эрэшүүлэй һанал таагаад, гэр соогуураа аахилан ябажа:

— Ажалгүй хадаа ашанартаа нэгэ гахай тэжээгээ хүм. Тэрэмни эдихэ хоормо үгы болошоо, хүйтэн боложо турахань хаш. Алажа хаяа һаа, һайн лэ байгаа шүдхэрые! Та хоёр сүлөөтэй һаа, унагаажа үгэбэлтнай һайн бэлэй,— гээд, Шалсамаа хүгшөө сайгаа аягалба.

— Хамаагүй, унага [illegible] жэмди,— гэжэ Базар [illegible] һээд, баржагар нюу[illegible] ороһондол столдо һууһаба.

Банди бээрэһэн, д[illegible] ехэл үзүүлхэ гэжэ:

— Тэ-ты даа, хүйтэн [illegible] Шалсамаа хүгшөө... то[illegible] үгы гүт,— гээд, тархи [illegible] лагануулан, нүхэртэеэ зэрг[illegible] һууба.

— Бии! Тогоонойхи бэшэ, алаабхиһаа талоной хара архи абаа һэм. Теэд халуун мяхан дээрэ гарганал бээзэб. Эгээн түрүүн үүсымни гаргажа үгэхэ болоот,— гээд, халуун сайгаа үлэ мэдэг һорон һууба.

— Болонол ааб даа, уһая халаажа байгаарайгты,— гээд хоёр нүхэд сайгаа дутуу ядуу уугаад бодобод.

Базарынь хилээмэнэй хутага пеэшэндэ бүлюудээдхибэ. Тэрээн хоорондо Банди түлеэнэй хажууһаа муухан эшэтэй һүхэ абаба. Нэгэ «бүхэнь» нимгэн хутага гартаа баринхай, нүгөөдэнь олти муухан эшэтэй һүхэ бариад гахайн гэр тээшэ шэглэбэд. Ошоходонь, муухан харша соо, мантагар гэгшын гахай һолоомон дээрэ уусаараа һуушанхай, сиибэгэр сагаан нюдөө анин-анин, хүнэй ерэһыешье обёороогүй юумэдэл һажана.

— Зай, Банди, шимни шүрбэһэтэй шандааһатай хадаа толгой руунь буулгыш даа. Бишни шуһыень гаргуужам,— гээд, харшын газаа хутагаа баринхай бүдүүн хүрхэгэр Базар, үнэхөөрөөш баатартал үзэгдэбэ. Банди һалганаһан гараараа һүхэ далайж[illegible], [illegible]кайгаа сохходоо [illegible] хажуугаар хэлтэ буулг[illegible]ба. Гол гүбие ото т[illegible] [illegible]рһан гахай хажуу тээшээ [illegible] эрьелдэ[illegible] уусаараа Банд[illegible] дай[illegible]нагаажарииба. Мэшээтэй [illegible] һарьдад гэжэ му[illegible]рииһэн Банди халуу[illegible] шабаа[illegible] альгаараа дар[illegible] унаһа[illegible] мэдэнгүй гүйжэ бодоод, [illegible] аршанаб гэхэдэ, тэ[illegible] ехэтэ дурэ гүйба. Дэмыр[illegible] гахай муухай харшаяа [illegible] таад гэзагшаа гүйбэ. Тэрэ һамбаандань Базар гахайн [illegible] дайралдажа унахадаа, [illegible]ртаабхын гэзар дээгүүр [illegible] буреэдэа гаргажархиба. Хирмаг сайханай хэрлатар хар[illegible] гэзар дээгүүр Шалсамаа хүгшэнтээ гурбуулан хүлээр[illegible] гахайгаа барижа ядаа [illegible], колхозой түрүүлэгшэ хаанаһээшьеб бии болоно:

— Банди Базар хоёр ямхадаа [illegible] гаргаагүйб-а? [illegible] шангэзэ үүсэ [illegible] гүй [illegible] контородо заа[illegible] бии,— гээд, тэрэ [illegible] һууха зуураа:

— Шалсамаа хүгшөө, [illegible] хойшо [illegible] юумэ [illegible] болииты. Тэрэгүй һаа, та[illegible] хөөрэлдэхэб,— гэбэ.

Шалсамаа хүгшөө һараб[illegible], [illegible] урдаһаа:

— Үгы даа, [illegible] юумэ [illegible] үзөөгүйб. Мужаа[illegible] үзөөгүйб! Теэд, тэрэ [illegible] хаана хахэ хүм бэ? [illegible] һаб Байса [illegible] [illegible]гэшэбэ.

Банди [illegible] хоёр [illegible] дее [illegible] гаагыш [illegible] боло[illegible] Тиим [illegible] Мангар[illegible] [illegible] һаар [illegible].

Кино, театрнуудта

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА
Балет КОШКИН ДОМ в 10-30, 13, КОНЦЕРТ БУРЯТСКОЙ ПЕСНИ — в 19-30.
БУРЯТСКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ имени Х. НАМСАРАЕВА
Праздничный новогодний концерт — в 19-30.
РУССКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ
Новогодние ёлочные представления — в 9-30, 12,
«ДРУЖБА»
ДОМ С ПРИВИДЕНИЯМИ — в 9-40, ЧЕТВЕРО ЛЕДИ — в 11-30, 13-40, 16, 18 сеанс, «Новогоднее колесо» АССОЦИАЦИЯ ЗЛОУМЫШЛЕННИКОВ — в 2.
«РОДИНА»
ДАЙТЕ НАМ МУЖА — в 10, ВОРЫ В ЗАКОНЕ. ФЦУЗ — в 11-50, 15, 18-10,
сюрприз для полу
АССОЦИАЦИЯ ЗЛО
НИКОВ, ДИСКОЖО
«ПРОГРЕСС»
Красный зал — СК
ЕЗД — в 10, 12, 14,
20-30. Зеленый зал
ЗЕ ТОЛЬКО ДЕВУШ
12, 14, 16-10, 18-20;
«ЭРДЭМ»
ДВЕНАДЦАТЬ МЕСЯ
9-40, 11, 12-20, 14-
ЗОВУТ АРЛЕКИНО
— в 16, 18-20.
«ОКТЯБРЬ»
КАЖДЫЙ ОХОТНИ
ЗНАТЬ — в 9-50,
ДА НА БРАК — в
16-10, 18 (удл.), 20,
«АРШАН»
ПЕТРОГРАДСКИЕ Г
в 17, НА ОСТРИЕ
19.
«ВОСТОК»
СБОРНИК МУЛЬТФ
в 15-30, ПРИЮТ Д
ЩЕННОЛЕТНИХ — в
ДК «ТЕКСТИЛЬЩИК»
МАЮРИ (2 серии)—

Сэнхир экран

СУББОТО,
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.30—«По Советскому Союзу» —киножурнал. 9.40—Һуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 10.05—«Хүгжэмтэ бэлэг». льшын телевидениин програм. 10.30 —«Общая собака»—бүүдтэ фильм. (Венгри). —Хүн. Газар дэлхэй. Юртэм 12.35— «Бултанда ба хүн зэндэ». Шэнэ жэлэй дамжуул 14.50— «Онтохондо айлшаар. Отважный Ширак». 16.05—«Һамитадай аймагта». 17.05—«Һөөдэр — түби дэлхэй дээрэ» 17.55— «Хаана, хэзээ, юун бэб?» — викторина. 19.25 —вашай АССР-эй Гүрэнэй дуутарай ансамблиин концерт. 0.10— Мультфильм. 20.30—Шкинадахи концертнэ студ сатирын ба энеэдэ зугаагдэшэ. 22.00—Время. 22.35—аарай дайдада хүгжэм». Н-Үдэ. 23.35—Мультфильм. 2—Шэнэ жэлээр, хүндэтэ нүхэдүүд! Москва. 00.15—Соверуунай концерт. 00.40—«Страюя»— баримтата фильм. 00.Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд! Соврадта амаршалга. 01.05—Шэнэ жэлэй һайндэрэй концерт. 0—Хатар, хатар, хатар... 0—Гадаадын эстрадын артистнүүдай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильмүүд. 10.10—СССР-эй ардай артист Д. Дашиевай концерт. 10.40—Гэрэй академи. —«Эшэ үндэһэн». 11.40—Художественна фильмнүүд. 12.05—Үхибүүдтэ уран һайханай богони фильмүүд. 12.45—Хүгжэм, уран зураг, поэзи. 13.55—«Мир Увой»—баримтата фильм. 1—2-дохи сери. 16.00—Гүрэнэй камерна «Виртуозы Москвы» оркестрэй концерт. 17.05—жэлтэ. Мэдээсэл. 17.50—«На Бис» — ки 18.40—Нэгэ актерой Филатов. «Про Фед ца, молодого удаль уншаха. 19.40—«Отц уран һайханай фильм «Амгалан нойрсог шуул!». 21.15—Ар дуунууд. 21.30—«Би деоһообди». 22 22.35—Уран һайхана фильмүүд. 00.05 — фильм. 00.15—Сов концерт. 00.40—«Ст —баримтата фильм. нэ жэлээр, нүхэдүү арадта амаршалга. хэйн классическа, эстрадна искусствын лигтэнэй концерт.

СПОРТЛ

1988 оной декабр үнгэргэгдэһэн 52-до дүнгүүдые. Спорти рейн главна управл бо.

«45-һаа 6-ень таа то»: 2.273452 билет гаан номер хэншье табан номер (62 кар шад —1.312 түхэри номер (2.051 карто хүнүүд —57 түхэриг, мер (38.547) таагш риг абаха байна.

«36-һаа 5-ень таа то»: 25.484 107 би Табан номер (33 таагшад —10.000 ту бэн номер (6.20 таан хүнүүд —2 гурбан номер (253 ка) таагшад 9 түхэ

52-дохи тиражай дээрэ, 43-һаа 52-дохи рэтэр хабаадаһан билетүүдэй шүүбэ оной январиин 9- лиин 9 болотор тү

Редакто
Р. Б. ГАРМ

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52. секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-34-05 переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин—91-1-44 п. Кырен—91-7-18, Северобайкальск—35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, Ленина, 35
Н-03686. Заказ № 300 индекс 04610.